Šeštadienis, rugs. 8, 1951 | No. 211 (Nr. 307)

DRAUGAS

No. 211 (Nr. 307) | Saturday, Sept. 8, 1951

MOKSLAS ✯ MENAS LITERATŪRA

PASKUTINIS TAŠKAS

AL. BARONAS, Cicero, Ill.

„Duokite man betkurio rašytojo dvi eilutes, ir aš surasiu, už ką jį pakart", sako Volteras. Jieškoti — vienas reikalas, rasti — kitas, bet tos dvi ciniškos eilutės galioja ir šiandien. Jieškome ir kariame. Ir, žinoma, jokio išsigelbėjimo, nes minia yra negailestinga. Iš tikrųjų, kiek tai liečia pačią kūrybą, ji ir negali būti atlaidi. Jeigu ji ir nejieško žodžių, už kuriuos rašytojas gali būti kariamas, tai dar labiau ji nejieško ir negali jieškoti pateisinamų sakinių. Menas ir minia. Du nesuderinti kietumai. Tai daug kartų sakyta, ir šitų žodžių banalus teisingumas niekada negalės suminkštėti. Tai nuolatinis kūjis, kuris kaba virš rašytojo, besėdinčio ant liūdno gyvenimo priekalo.

1950 metais Nobelio premijos laureatas Faulkner pasakė Stockholme: „Mūsų laikų tragedija yra visuotinė visam pasauly egzistuojanti baimė. Nebėra daugiau dvasinių problemų, bėra tik viena problema: kada aš būsiu išsprogdintas į orą". Jei taip kalba amerikietis rašytojas, nevaikštas į fabriką, sėdįs viloj ir nebijąs ateities, tai ką begalėtų pasakyti lietuvis. Ir lietuviui rašytojui galioja tas pats reikalavimo matas, ir iš lietuvio rašytojo menas spaudžia tuo pačiu neatlaidumu, nes mes norime ko ilgiau pasilikti nenuskendę šitam pasiutusiai greit tekančiam svetimam vandeny.

Pirmasis taškas

Prieš dešimtį metų lietuvių literatūra buvo pertraukta. Jos tęsimasis buvo nulaužtas ir buvo padėtas daugtaškio pirmasis taškas. Nors lietuvis kėlė galvą ir vienodai mokėjo vartoti plunksnakotį ir ginklą, tačiau tai nebebuvo tikroji kūryba, bet kova, kuri tebesitęsia ligi šiandien.

Mes ginčijamės savo spaudoje, kas mes esame: pabėgėliai ar tremtiniai. Savo tarpe mes galime vadintis ambasadoriais, kankiniais ir karaliais, bet svetimųjų akyse mes esame emigrantai, pažymėti dviem prakeiktom raidėm. Ir tai galbūt būtų nieko, jei ne mintis, kad emigrantai ir lieka emigrantais, kad tik atskiros asmenybės prasikiša, o visi sutirpsta aplinkos katile, nebesistengdami iš jo išlipt, bet besistumdydami savo nusišėrusiom ambicijom ar besipuošdami buvusios garbės išlikusiom plunksnom. Gal tai nėra svarbu ir gal nebūtų reikalinga čia tas mintis kartoti, jei nenorėtume priminti nusidėvėjusį pasakymą, jog be savo namų ir bendruomenės menininkas sunkiai tarpsta. Skaitytojai diena dienon pradės mažėti. Prieauglio neturėsime, kaip ir visi emigrantai neturėjo. Lietuvybės išlaikymo tarnyba nieko nepadarys,nes jaunesnioji karta žiūrės į lietuvišką žodį, kaip į sunkų ir nepraktišką. Surengtoj Tėvų Jėzuitų stovykloj *tremtinių vaikus reikėjo prievarta versti kalbėtis tarp savęs lietuviškai, net ir laiškus savo tėvams daugelis rašė angliškai.* Dabar yra lietuviško žodžio žydėjimas ir prenumeratų kilimas. Vėliau jis tolydžio mažės, ir spausdintas žodis suvys, kaip ir kitų tautų panašiose sąlygose. Mes nesame nei patepti nei išrinkti, tik individualūs, o tai išsilaikymui nedaug tepadeda.

Fabrikinio žmogaus siela

Jeigu pirmasis taškas buvo padėtas su nepriklausomybės nutraukimu, tai antrasis buvo padėtas tremtyje. Mes ten rašėm, dainavom, piešėm ir dinamišku malūnu stengėmės pralinksminti storą cigarą berūkantį puošnų Unros ar Iro snobą, retai tarp jų tesurasdami intelektualų ar draugų. Taip, tremtyje buvo šis tas sukurta, nors rašytoją, arba apskritai menininką, slėgė ne nedatekliai, bet netikrumas. Iš nuolatinių žodžių: veš, neveš, atiduos, paliks ar pakars — rašytojas irgi negalėjo išsimušti. Visdėlto buvo šis tas padaryta.

Pakeitėm jau nemokamai duotus drabužius ir išmėtėm anuo metu godžiai užspekuliuotus chronometrus, tik įdainuotos plokštelės liko, tik knygos, dėl kurių ir šiandien dar pasiginčijam. Ir dabar prasidėjo trečiasis tarpsnis. Kūrėjas atsidūrė emigracijoj ir fabrike. Kaikas tokiu rašytojo nuėjimu į darbovietę net patenkintas. Teisingai „Lietuvių Dienoms" duotame pasikalbėjime Vaičiulaitis pastebi, kad kaikas labai norėtų prikelti iš kapų Maironį ir pastatyti kepykloj prie krosnies. Kaikas pagalvoja, kad ir judrusis Binkis su Vaižgantu galėtų koja spausti presą. Žinoma, toks gyvenimas, ir nėra iš ko reikalauti tal kos, bet konstatuojam faktą nebeminėdami kito, aiškaus ir aštraus, kaip fabriko švilpukas, jog dvasia prašoka materiją. Daugelio inteligentų salonuose su žemomis sofomis ir puikiais degtinės servizui pastatyti staliukais nerasime knygų spintos. Tai tebuvo reikalinga senutėje Europoje. Kaikas pasisako prieš šaldytuvą, televiziją ar automobilį. Neblogi tai daiktai, ir nors mes jų neparvešime namo, ir puikų Buick reikės keisti į dviratį, bet kol čia gyvename, būtų kvailybė vengti patogumo. Tačiau gaila, kad į komfortą išmainom savo sielą. O gal dabar tikrai nebe literatūros amžius, kaip sako egzistencialistas Sartre?

Tai rodo ne tik eilinių piliečių nuotaikos, bet net daktaruotas vieną dieną „Draugo" skiltyse ciniškai pastebėjo: „Nežinau, ar Brazdžionis namuose turi centralinį šildymą, bet jo širdies šilimos užtenka visiems". Trūko, kad pridėtų: „Gerai, kad Jankus persikirto ranką, tai romaną pabaigė". Vienas rašytojas ranką, antras ranką, trečias ranką. Žinoma, nukapoti pirštai padeda sutvarkyti dramos veikalą ar užbaigti romaną. Juo daugiau nukapotų pirštų, juo daugiau bus parašyta veikalų. Jaunesnieji, aišku, galėtų išsimušti iš fabrikų. Ir jei išsimuš, tai vistiek reikalo neišsprendžia ir paroje valandų skaičiaus nepadaugina. Bus mažiau nukapotų pirštų, bet juk pirštai teigiamai veikia kūrybą.

Bloga, kad nėra kada rašyti, bet dar blogiau, kad nėra kada skaityti. Kol mūsų rašytojų intelektualinis lygis bus žemas, tol mūsų literatūra nepabaigs trepenti Petro Kurmelio kieme. A. Grauslys rugpjūčio 11 d. „Drauge" rašo: „Kiekviena tad knyga, kuri mus palenkia susisvajoti su meile dėl betkurio lietuviško gyvenimo reiškinio, kuri sukelia ilgesingą prisiminimą nors ir tėvynėje likusio baltaliemenio berželio, jau yra tikrai lietuviška knyga". Netikiu, kad mums reikia pasilikti Grainio liepos pavėsyje. Argi Pearl Buck užtai, kad rašė apie Kiniją, nebėra amerikietė rašytoja? Arba V. Krėvė, kadangi rašė „Dangaus ir žemės sūnuje" apie žydus, nebėra lietuvis? Ne. Visos temos yra lietuviškos. Gyvenimas lenktynių arkliu bėga. Spragilų mielą romantiką pakeitė linksmai skambanti kuliamoji, ir traktorius — žirgelį. Nebepririš bernelis bėrojo prie tvorelės. Jį pakeičia automobilis, kuris galbūt greičiau išlaužia tvorą ir rūteles. Keičias gyvenimas, ir tremtis vistiek nesuteikia teisės ar pirmenybių visą laiką minėti berželį ar šventvagiškai valkioti partizano kraują.

Po dešimt metų, jei nesugrįšime namo, daugelis inteligentų bus sunku atskirti nuo seniau atvykusių lietuvių, kurie nelankė mokyklų ir kurie negyvena iš kaskart mažėjančių mokslo sumų ir procentų. Ir naujasis lietuvis sėdi nuobodulio kankinamoj verandoj, baigdamas savo gyvenimą suvesti į „seivinimo" ir „inšiurinimo" liniją. Skirtumas tebus toks, kad pas senąjį lietuvį iš senovės vis dar teberasi sapnininką, o pas naująjį ne bus nė to.

Kova su nuinteligentėjimu

Toks yra rašytojo ir skaitytojo tarpsnis po antrojo taško, kuris galbūt irgi baigsis tašku. Pamatysime. Gi kūrėjas nesiginčija. Jis mokosi iš tų eilučių, už kurias jį žada pakarti. Seniau galvojau, kad ir kitoks darbas gali būti kūryba, bet, kada buvo paliesti kitų profesijų žmones, kilo tokia perkūnija, kad šių sakinių autorių galutinai įtikino, jog tikrai ten buvo ne kūryba, padedanti tautai, bet vietų ir pinigų grobstymas.

Tokios yra mintys šiame trečiame tarpsnyje. Galbūt kaikas pasakys, nihilistiškos. Tiesa, tos mintys nėra linksmos, bet tai yra tiesa. Neseniai atrodė, kad nihilistiškai nukalbėta apie teatrą. Bet šiandien jo nėra. Argi galima tvirtinti, jog tiesa ir nihilizmas tos pačios sąvokos. Gal būt, kaip jau sakiau, nereikalingi šie žodžiai. Sunkūs skaityti ir erziną. Bet tegu bus jie suraminimas tiems, kurie naktimis negali užmigti todėl, kad pusantro dolerio mažiau sutaupyta, negu buvo užplanuota. Tegu džiaugsis, kad yra daugiau nemiegančių žmonių, kurie rašo, ir tai daug bereikalingiau, negu mąstymas apie nebaigtą šimtinę.

Vyksta kova su laiku, nusiinteligentinimu ir su savo paties širdimi. Ir pastarasis konfliktas, anot Faulkner, padaro kūrybą vertingą, vertą kančios ir prakaito. Galbūt pasiseks viskas tempti tolyn, nenutraukiant ir šio vargano literatūros tęstinumo. O gal ji bus nulaužta galutinai, bus padėtas paskutinis taškas, ir tik svetimos rankos padarys užrašą ant mūsų kultūros kapo, ir gal po daug metų mūsų vaikaičiai vėl ją taip pat puoselės ir temps, atsilikusią ne dešimtimis, bet šimtais metų.

ALG. PAGĖGIS

Pasikartojimas

Kai vėsų vakarą ties gluosniais
ir ties molėtais pakraščiais
kartojas paukščių takas nuostabiai,

nereikia į žvaigždynus
daugiau žiūrėti naktimis —
gana, kai spindintis raidynas
kartojasi vandenimis,

gana, kad jis pasikartoja
ir kad negrįžta, kaip Mimi,
kad žvaigždės upės vėsumoje
pavirsta upės dalimi.

Keista mirtis

Tik vieną naktį aš gėrėjausi pavasariu
ir tąją naktį žemėn sukritau,
o buvo sužaliavę rasos
už viską tam pavasary žaliau.

Ir sukritau, ir niekas nepakėlė,
ir nepažadino manęs lietus,
tik žolės prie manęs priėję
nustebo, kad žmogus

pavasarį numirt galėjo,
kai lijo kvepiantis lietus.

* * *

Dar daug žmonių praeis, beprotiškai išblyškusių,
žeme auksinės saulės žiburio ieškot.
Bet jos nėra! Ją išvežė juodi mirties vežimai
į pajūrio smėlynų kopas.

Geltonas smėlis priglaudė geltoną saulę
ir vėjai kastuvais ją užkasė giliai...
Žvejų vaikai žarstys tą smėlį saujom
ir jųjų pirštuose sušils numirę saulės spinduliai.

Aš gyvas

Aš gyvas,
nes jaučiu, kaip lašelis nukrinta
pavasario mielo lietaus
ir mano pavargusioj rankoj numiršta,
neapsėmęs pasaulio plataus.

Aš gyvas, nes girdžiu, kaip plasnoja
pavasario grįžtantys paukščiai,
ir matau, kaip sparnais jie vagoja
padangių mėlyną lauką.

Aš gyvas, nes jaučiu, kad ir menkas lašelis,
ir paukščiai, palikę nuostabią šalį,
numirti sugrįžta į žemę.

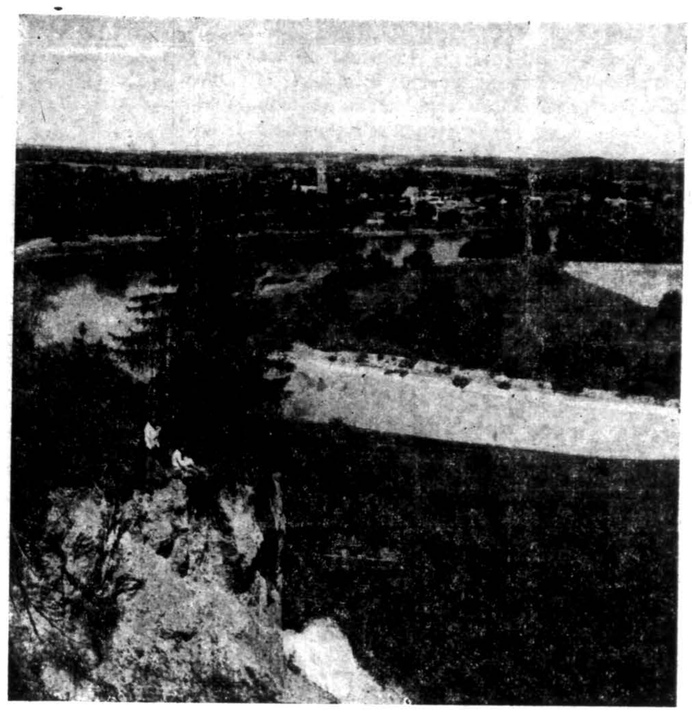

Lietuvos vaizdelis

PASIKALBĖJIMAS SU IGNU ŠEINIUMI

Gal nedaugelis mūsų rašytojų susilaukė tokio susidomėjimo ir pasisekimo užsieniečių, kitataučių tarpe, kaip Ignas Šeinius, gyvenantis Švedijoje. Jo knygos parašytos švediškai, išverstos į suomių ir danų kalbas, daugelis jų laidų visiškai išpirkta.

Dabar Ign. Šeinius turi tarnybą nepolitinėje, ekonominio visuomeninio pobūdžio organizacijoje. Jo sūnus, baigęs juridinius mokslus, turi valstybinę tarnybą.

Į mūsų kūrybingą lietuvį kreipėmės su eile klausimų, į kuriuos duotuosius atsakymus čia ir patiekiame:

Rudonasis tvanas ir stebuklo laukiant

— Kokio pasisekimo susilaukė Jūsų veikalai Skandinavijoje, kaip vertino Jūsų veiklą švedai?

— Kaip švedai įvertino mano veiklą, keblu man pačiam apie tai pasakyti. Spręsk Tamsta pats iš šių sausų faktų: "Raudonasai tvanas — 308 psl. didoko formato, iliustruotas — išėjo nuo 1940 m. rudens iki vo kiečių rusų karo trimis laidomis, 9,000 agzempliorių skaičiuje, Švedijoje; Helsinkyje 1941 — 1943 m. suomišku vertimu dviemis laidomis 10,000 egz. ir danišku 1941 m. viena laida 2,500 egz. Šiandien viskas išparduota. Visa skandinavų spauda aptarė Raudonąjį tvaną vedamaisiais ir plačiomis recenzijomis, vietinė komunistinė ir maskviškė spauda baisiais keiksmais.

"Raudonajam tvanui" ir kiek vėliau romanui "Stebuklo belaukiant" išėjus atsiuntė man Švedijos arkivyskupas Eidem jaudinantį padėkos laišką. Kviečiamas laikiau paskaitas Švedijos parlamente, pakartotinai Uppsalos universitete ir užsiemių politikos institute, be to iki 1946 m. įvairiose švedų liberalų, socialdemokratų ir konservatorių organizacijose Stockholme ir krašte. 1943 m. Suomijos vyriausybės pakviestas važinėjau su paskaitomis apie Lietuvos praeitį iš santykių su Sovietais po visą Suomiją.

1942 m. išėjo vienu metu Stockholme ir Helsinkyje romanas "Stebuklo laukiant" (Į vaentan pa undret), — 368 psl. — iš bolševikinės invazijos laik mečio 1940 m. Vilnijos krašte. Žinomas literatūros kritikas, Olof Lagercrantz, dienraštyje "Svenska Dagbladet" įvertino "Stebuklo laukiant" kaip šių laikų laisvės romaną.

Raudonoji kelionė

— Po metu išėjo taip pat vienu metu Stockholme ir Helsinkyje "Den roeda resan" — Raudonoji kelionė, — 366 psl., il. — lietuvių laikraštininkų kelionės 1934 m. į Sovietus aprašymas ir bolševikų veidmainingumo santykiuose su Lietuva, ypatingai Vilniaus byloje, pavaizdavimas. Tais pat 1943 m. išėjo Baltijos komiteto Stockholme, žymiems švedų mokslininkams, kai kuriems estams, latviams ir man bendradarbiaujant, nemažo susidomėjimo sukėlusi knyga "Ha de raett att leva?", 362 psl., iliustruota). — Ar jos (Baltijos tautos) turi teisę gyventi? Iki 1946 m. tas pats komitetas, tiems pat asmenims bendradarbiaujant, yra išleidęs įvairiais aktualiais klausimais, Baltijos valstybių klausimais, kelioliką brošiūrų.

1945 m. išėjo dviemis laidomis (5,000 egz.) "Raudonojo tvano" tąsa, "Raudonasis tvanas plinta" — 257 pusl., — kur be naujų duomenų buvo apibudinta, kaip demokratinis pasaulis reagavo į Baltijos valstybių okupaciją.

1949 m. pagaliau išėjo Švedijos kooperacijos sąjungos 50 m. sukakties proga didokas 460 pusl., švedų garsaus dailininko Eric Palmquist iliustruotas jubilėjinis veikalas "Resa i samperkans Sverige", Talkos kelionė Švedijoje. Kaipo premijuota knyga apkeliavo vėliau Anglijos ir Skandinavijos miestų knygos parodas. Bet tas veikalas lietuvišku požiūriu, be abejo, mažiau įdomu.

Laikraščiuose

— Bendradarbiavote ir periodinėj spaudoj?

— Suskaityti mano straipsnius švedų spaudoje 1940 — 1946 m. reikėtų gerokai vietos. Parlamento narys, liberalas Manne Stahl savo dienraštyje "Karlstads — Tidningen" recenzuodamas "Raudonasis tvanas plinta" tikrino, kad Šeinius nenustos kovojęs dėl Lietuvos nepriklausomybės, kol gyvas bus. Tuo uždaviniu jis kvėpuoja. Skandinavų spaudos susidomėjimas ir pritarimas, nors karui pasibaigus ir Sovietams pasaulinėje arenoje įsigalėjus ne toks drąsus, retesnis mane palaikė ir drąsino. Galėjau džiaugtis estų ir latvių morale parama.

Švedijos lietuviai

— Kaip sekasi Švedijos lietuviams jų veikloje?

— Į tai sunku man atsakyti, stovint nuošaliai nuo tos veiklos. Lygiai sunku išsamiau pasisakyti ir Švedijos visuomenės dabartinio nusistatymo atžvilgiu. Pasaulio įvykiams pamažu kintant, demokratinėms valstybėms rodant vis didesnio susitartino atsparumo Kremliui, atrodo, kad švedų laikysena Kremliaus atžvilgiu me tai iš metų darosi vis kietesnė, drąsesnė. Ir vis geriau ir daugiau suprantama, kad Baltijos valstybių ir tautų likimas negali ir neturi būti švedams svetimas. Gailimasi, kad 1940 m. vasarą pasiskubinta su tų valstybių įjungimo į Sovietus pripažinimu.

— Ką dabar naujo kūriate?

— Sunku ką rašyti dabartinėse aplinkybėse. Kelionės įskaitant turiu atiduoti tarnybai kasdien po dešimtį valandų, ir daugiau; tarnyboje tenka nemažai išvargti... —J. Pr.

Mokslininkai ir religija

Skotijoje, Edinburge, įvyko kongresas Britų Sąjungos Moks linei Pažangai Ugdyti. Jame visa eilė kalbėtojų palietė religijos klausimą, palankiai atsiliepdami apie dvasinių dalykų vertę ir tikėjimo reikalingumą.

Edinburgo universiteto rektorius Jonas Baille pabrėžė glaudų ryšį tarp religijos ir mokslo, pažymėdamas, kad jei gu susilpnės religijos dvasia, sumenkės ir vertė mokslo. Jis kalbėjo:

— Jeigu mūsų gyvenimo tikslai nėra tikėjimo apibrėžti, jeigu jie tėra tik žmogaus pasirinkimas, diktuojamas interesų, o ne iškilmingos pareigos, išplaukiančios iš augštesnio už žmogų šaltinio, tai mokslas pasidaro desperatiškai pavojingas žmogaus rankose. —

Prof. Donald Baillie suminėjo, kad dabar mažai tetenka rūpintis jog mokslo išvados galėtų nesutikti su religijos tiesomis. Netikėjimą jis laiko pabėgimu nuo realybės.

Nauja apysaka

Amerikietė Margaret Culkin Banning parašė naują apysaką "Atkritusioji" — Fallen Away. Čia pavaizduojami pergyvenimai vienos atsiskyrusios moters, kuri antru kartu išteka pirmajam vyrui tebėsant gyvam. Vėliau ją vidiniai konfliktai palenkia grįžti į Bažnyčią. Apysaką vienas amerikiečių knygos klubas parinko savo nariams.

TĖVYNĖS VIZIJA LIKIMO IŠBARSTYTIEMS

L. VAIČIŪNIENĖ, Cicero, Ill.

Lietuvos naujoji valstybė, atsikūrusi 1918 m., susirišusi su Vytauto Didžiojo Lietuvos imperija ir su povytautiniais laikais istoriniais ryšiais, įvertinusi ir įprasminusi Rusijos carų priespaudos laikais knygnešių ir kitų laisvės kovotojų darbą, pasiskelbusi vasario 16 d. apie savo buvimą, labai sparčiai sukūrė ir išvystė visas valstybines formas, remdamosi svarbiausiąja valstybės dalimi — tauta ir tą tautą įtraukdama į valstybės kūrimosi darbą.

Lietuvos pažanga

Sukurtas valstybės aparatas, išleisti įstatymai, suformuota kariuomenė. Puikaus lietuvio ūkininko darbštumu ir valstybės parama pakilo žemės ūkis, jo gaminiai. Sužydo senosios ir pakilo naujosios sodybos. Išvystytas švietimas, pradedant vaikų darželiais ir baigiant augštosiomis mokyklomis — universitetais, institutais, akademijomis. Dauguma mokyklų jau turėjo gražius, šviesius namus, pagal visus higienos ar sanitarijos reikalavimus pastatytus. Amatų, namų ruošos, įvairaus laipsnio žemės ūkio mokyklos ir kitos specialinės — meno, muzikos dėjo savo pasiekimus į bendrą valstybės lobyną. Jose visose mokslas buvo augšto lygio. Tai įrodo vakarų Europos universitetai, net mūsų tremties gimnazijų pripažindami brandos atestatus.

Pastatytas Klaipėdos uostas, pradėtas statyti Šventosios uostas, laivynas, nutiesta geležinkelių, plentų, nužvyriuota, pirmiau pavasariais ir rudeniais neišvažiuojamų, vieškelių, kelių, nutiesta tiltų. Nusausinta tūkstančiai ba. žemės, apsodinti ir apželdinti nuniokoti plotai miško, ar šiaip nedirbamos žemės plotai apželdinti mišku. Kaimai baigiami skirstyti į viensėdžius. Įvestas socialinis aprūpinimas. Įsteigtos Ligonių kasos, Darbo Rūmai, Pristatyta ir toliau buvo statoma Šventojoj — pajūry — darbininkams poilsio namai. Suprojektuota žemės ūkio darbininkams namukai ir duodama tam reikalui ūkininkams lengvo mis sąlygomis paskola.

Gerokai pasistūmėjusi pramonė, gamino augštos kokybės gaminius, kurie, kaip ir žemės ūkio gaminiai, patenkino kitų kraštų gaminių vartotojus.

Neturiu tikslo šiuo rašiniu visoko išpasakoti. Tai darė ir darys kiti atskirų šakų specialistai. Bet aš noriu pakeliui priminti, kad lietuvių gabi ir kūrybinga tauta parodė didelio suma numo, būdama apjungta valstybinio gyvenimo forma. Buvo atkūrusi valstybę pilnomis jos formomis ir žengianti į tobulėjimą.

Lietuvos keliu

Išeina, kad lietuvis nei praeities, iš kurios mes pagal V. Kudirkos žodžius, galime semtis tik stiprybės, nei Naujosios Lietuvos valstybės atžvilgiu neturi ko bodėtis ar nejaukiai jaustis vienoj ar kitoj situacijoj, kad esame lietuviai. Naujosios Lietuvos valstybės laikotarpis su jo karžygiškomis kovomis, savanorių kūrėjų žygiais, su visu tuo, kas buvo padaryta, mums teikia tik pasididžiavimo ir įgalioja to liau kur mes bebūtume, eiti, anot Maironio, Lietuvos keliu. Mažiukės padarytos klaidelės, sulyginus su dabartinėmis didžiųjų valstybių, turinčių šimtametinį valstybinį stažą, daromomis klaidomis, visiškai išblėsta. Tik mes patys greičiausiai ne visi spėjome įsisąmoninti į savo krašto valstybinio gyvenimo prasmę, jo reikalavimus, prievoles, pareigas, norėjome viską tu rėti, ko tik mūsų širdis nori, nes iš tikrųjų laikotarpis buvo pernelyg trumpas. Tauta, sukūrusi tautines tradicijas, paskiau apjungta, po ilgos pertraukos, valstybės forma, ne visa spėjo susigyventi ir suaugti su valstybės kuriamomis ar sukurtomis ir vykdomomis formomis ir tradicijomis.

Vieni nagais, kiti — ragais

Gal už tai ir dabar vienas kitas lyg ir jaučia pareigą vienur ar kitur į savo Nepriklausomybės laikotarpį laiks nuo laiko nu sispiauti. Štai vienas iš varlyno gėrės vandens. O Lietuvos vandenyse varlių iš tikrųjų buvo apsčiai, nes niekas, išskyrus gandrus, jų negaudydavo. Kitas atėjęs į įstaigą priešpiečių metu ir radęs pareigūną geriantį arbatą, dar kitas apskaičiuoja, kad bernas galėdavęs nusipirkti per metus tik vieną eilutę drabužių (algos gaudavo iki 600 litų, darbo drabužius, maistą ir t.t.). Kitam nepatiko kaikieno uniformų sagos. Dar kitas mano, kad būtų buvę geriau kariau ti su rusais. Kitas, apskritai, nebuvęs paskutinio režimo šalininkas, kitas negali užmiršti, kad nenukėlė mokytoju ten, kur tėvas buvo mokyklos vedėjas, kitas, tiesiog, nebūtų ir didžiausiai valstybei negalimų dalykų reikalauja ir t.t. ir t.t. Vienu žodžiu „vieni nagais, kiti ragais..."

Tuo tarpu A. Mickevičiaus žodžiais turėtume šiandien išreikšti ir apipavidalinti nusistatymus mūsų paliktos kovojančios tėvynės atžvilgiu.

Lietuva Tėvyne mano, šalele gimtoji, Tu esi man sveikata. Ir tik tas tave įvertins, kas tavęs neteko.

Mes tėvynės netekome ir, rodos, turetume įvertinti, ypatingai, jeigu norime atsivesti į lietuvybės darbo barus senuosius ateivius: jie per ilgesnį laiką pradeda netekti tos *sveikatos* ir, gal, turi teisės nuo jos reikalų tolti, nepriklausomos Lietuvos nepažinę.

Perlengvai mus neša svetimi vėjai

Bet, deja, mes negalime šiuo atžvilgiu susilyginti su kitų tautybių tautinėmis grupėmis, kurios visa, kas yra sava, brangina, vertina ir stiprina savo paprotinius ryšius su savo kraštais. Mes gi, visdėlto, esame per lengvi, per greitai ir per lengvai duodamės nešami svetimų vėjų. Ne tik nesistengiame stiprinti ryšių su mūsų amžiaus šviesiau į pražūtį tos tautos dalies, likisiu laikotarpiu, kada buvome savo ateities žmonėmis, bet dargi labai lengvai (ne visi) keičiamės iš vidaus ir išorės, nelyginant žvėreliai, derindamiesi, savisaugos instinkto vedami, prie gamtos sąlygų. Tuo tarpu tas derinimasis ne į gyvenimą veda, bet mo išbarstytos po visus kraštus atlikti tautiniam uždaviniui — bandymui.

Blondinės baigia išmirti

Po ilgų tyrinėjimų airių mok slininkas Dr. Raphael Armattoe nustatė, kad blondinės baigia išmirti. Prieš 60 metų du trečdaliai anglių buvo šviesios, o dabar — jau tik ketvirtadalis. Daugiausia blondinių moterų — 42% — yra Kanadoje, o po jos eina Naujoji Zelandija ir Australija, kur 31% moterų yra šviesos. Ypatingai greitai blondinių skaičius mažėja pramonės kraštuose.

Plano laimėjimai

Milano pasaulinės mūgės sovietiniame čekų pavilione pastatyti stiklo išdirbiniai su užrašu: "Šie gaminiai yra ūkinio plano rezultatas". Tačiau paaiškėjo, kad tie dirbiniai yra jau prieš šimtą metų pagaminti Bohemijos stiklos šedevrai.

Galvutė iš Sv. P. Bažnyčios Vilniuje

Filmų artistės žodis

— Kaip labai sustiprina mus faktas, kad mūsų tautos vadovai šaukiasi Dievo pagalbos! Eilinis pilietis jau čiasi daug saugiau, kai jis žino, jog jo išrinktieji vadai jieško dieviškos valios įkvėpimų, — kad jie nori savo pareigas atlikti pagal Jo sprendimus, Jo įstatymus ir Jo įsakymus, — rašo filmų artistė Ginger Rogers dierašty "Chicago Herald American" (VIII. 9). Ji pabrėžia, kad žmonių širdyse yra giliai įsišaknijęs religinės laisvės jausmas. JAV-bių konstitucijos kūrėjai mylėjo Dievą ir meldė jo globos.

— Dievas valdo pasaulį, — kalbėjo G. Rogers, — ir mūsų pareigūnai melsdami Dievo pagalbos, randa tikrą atsakymą...

— Ji pabrėžia, kad malda mes galime jungtis ir su esančiais už geležinės uždangos; nors ten paneigiamas Dievo buvimas, bet vis gi tiek nepadaroma, kad Jo nebūtų.

— Mūsų maldos pasieks tuos žmones ir, Dievui padedant, palaikys ryžtingumą kovoje dėl laisvės, kol ji bus pasiekta, — baigė artistė G. Rogers.

Sovietų universitetuose

Pravdos pranešimu jaunųjų sovietinių laureatų marksistiniai - leninistinis susipratimas visiškai nepateikinamas. Ta proga sovietinis organas apkaltina tvarkančius augštąjį mokslą SSSR pareigūnus, kad jie nemoka prižiūrėti marksistinio - leninistinio mokymo universitetuose, kur šis kursas yra privalomas visuose fakultetuose. Pravda nepamiršta pri minti Stalino žodžių, kurie geriausiai nušviečia sovietinio kultūrinininko supratimą: "Nėra būtina, kad medikas nusimanytų botanikoje ar fizikoje bei atvirkščiai. Tačiau yra vienas visų sričių specialistams privalomas mokslas: tai Marxso-Lenino, kuris nagrinėja proletarinės revoliucijos, socializmo statymo ir komunizmo pergalės dėsnius". Bolševikinis straipsnio autorius reikalauja, kad profesoriai su didesniu griežtumu patikrintų studentų marksistinį susipratimą ir neprileistų, kad medikas, matematikas ar inžinierius pasiektų laurus be tvirtų marksistinių pagrindų. Toks partijos organo straipsnis nereikalingas komentarų ir atitinkamai pavaizduoja nūdienio sovietinio mokslo lygį.

Demokratijos pagrindu yra dorybė. —Montesquieu

Studentų pirmininkas

Tarpt. studentų sąjunga Pax Romana savo šįmetiniame kongrese išrinko sąjungos pirmininku 21 mt. kanadietį studentą Beaule, šio sąjūdžio organizatorių Kanadoje.

TĖVŲ DĖMESIUI!

Lietuvių kalbos mokykla

Atidarau Amerikos lietuvių vaikams Lietuvių Kalbos Mokyklą Mokytis Namie. Vaikai bus mokomi lietuviškai skaityti, gramatiškai rašyti, duota pagrindinės žinios iš Lietuvos istorijos, geografijos ir lietuviškos kultūros. Bus duotas ir abecelės kursas dar nemokantiems skaityti.

Mokiniai gaus paštu mokytojų specialistų paruoštas pamokas ir nurodymus, kaip mokytis. Tėvams bus atsiųstos instrukcijos, kaip prižiūrėti, kad vaikas imamą kursą pasisavintų.

Visas atitinkamo skyriaus kursas kaštuos tik $25.00. Užsakymai priimami šiuo adresu: Dr. A. Šerkšnas, 231 Woodstock Ave., Putnam, Conn. Reikia atsiųsti šias žinias: vaiko vardą, pavardę, amžių, adresą ir kurio skyriaus kursą nori imti. Užsisakyti tuojaus, kad galima būtų išnaudoti dar šiuos mokslo metus. Pinigų iš anksto siųsti nereikia. Kreipkitės informacijų!

Dr. A. ŠERKŠNAS
LKMMN Vedėjas

Naujos idėjos Japonijoj

Šiuo metu Japonijoje yra didelis susidomėjimas katalikybe. Apskaičiuojama, kad kas mėnuo Katalikų Bažnyčia toje šalyje paauga tūkstančiu naujų narių.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau ... Mes mokam aukštus dividendus.

Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalinės valdžios apdrausti iki 10,000 dolerių.

Midland Savings
AND LOAN ASSOCIATION
4038 Archer Avenue
Telefonas LAFAYETTE 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
Brangenybių
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
TELEVIZIJOS
APARATŲ
ir kit. Prekių

Laikrodžiai
Pataisomi
Specialisto
Duodama 1 metų
Garantija.

John A. Kass (Kazakauskas)
JOHN A. KASS
4102 Archer Avenue
(prie Mozart Street)
Tel LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry
Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais.

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAU PRISTATOM
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą.
GAMINAME BALDUS IR PAGAL UŽSAKYMĄ.

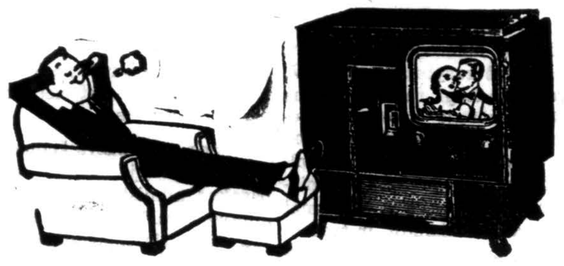

ROOSEVELT FURNITURE CO., Inc.
LIETUVIŲ KRAUTUVĖ
2310 WEST ROOSEVELT RD. SEeley 3-4711
Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį ...
Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoj.

TURTAS $28,000,000.00
ATSARGOS FONDAS $2,800,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue,, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakare
Trečiadieniais visai neatidaroma

Tel.: ofiso VI.7-0600, rez. FR.6-4922
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p.,
išskyrus sekmadienius.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnel
Tel.: PUllman 5-8277
VALANDOS:: pagal susitarimą

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez.HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2 iki 4 p.p.: 6 iki 8 vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso WA.8-3060, rez.CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v.v. šeštad. priima tik pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel.: Ofiso YA.7-5557 rez.RE.7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak

Tel.: Ofiso YA.7-0554 rez. MI.3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.: nuo 7 iki 8:30 v. v. Sekmad. nuo 10 iki 12 v. dieną

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Ave., Chicago, Ill
Tel. LAfayette 3-3210
VAL.: pirm., antrad., ketv., 12—2:30 ir 5—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road, Argo, Illinois
Tel. Summit 1580
VAL.: penktad. 3:30 iki 8 val. vak
šeštad. 3:30 iki 6 val. vak.

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr., ketvr. 10-12, 2-6, 7-9 pp
penkt. 3 — 6, 7 — 9p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm., treč., šešt. 3 — 8 p.p.
penkt. 10 — 12 ryte

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez.DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL.: 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien. Atidara šeštad 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez.HE.4-2321
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: trečiad. ir šeštad. pagal susitarimą; kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare.

Tel.: Ofiso HE. 4-2123, rez. PR. 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL.: kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak.
šeštad. 2—4 p.p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel.: Ofiso HE-4-6699; rez. CL-4-0258
DR. A. ALEKNAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

Ofiso telefonas Virginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Ofiso telefonas GRovehill 6-4020
Rezidencijos telef. HIlltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v. p.p. ir 7—9 vak. trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez.PR.6-1930
Jei neatsilieps viršminėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso CA.6-0257, rez.PR.6-6651
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. r. iki 3 p.p; 6—9 v.vak.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez.RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak. trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas, šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.
VAL.: nuo 6 v.v. iki 9 v. vak.. Šešt. nuo 10 v.ryt. iki 6 v.v. išskyrus treč.
šaukite — YArds 7-7381

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad. antrad. ketvirtad., penktad. 9:30—12; 1:30—8 v.v., trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523. Platt Bldg.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 W. 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, tre šad. nuo 10—12. šeštad. 10—2 p.p.

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
iš W.G.E.S. stoties — Banga 1390
PIRMAD. iki PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte.
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 val. ryte.
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
iš tos pat stoties PIRMAD.
vakare nuo 7 iki 8 val.
CHICAGO 29, ILL.
Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.,

Dr. Edward B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 W. 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.v. šeštad. nuo 2 iki 4 v. treč. — pagal susitarimą.
Susitarimui skambinkite GRovehill, jei neatsiliepia VIncennes 6-3900.

YArds 7-3526, rezid. RIverside 7-0057
DR. G. J. BYLAITIS
vidaus ir nervų ligų gydytojas
DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., šiauryt. kamp.)
VAL.: kasdien išskyrus trečiadienius 6—9, šeštad. 1—6 po pietų

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. RE.7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:3 iki 9 vak. šeštad. nuo 2—4 popiet trečiad. ir sekmad. uždaryta.

Platinkite "Draugą"

PIRMASIS RŪPESTIS

JURGIS JANKUS

— Tėte, man juda, — pasakė, galvą nuo piešimo sąsiuvinio pakėlęs, Vytukas. Vakar pro šalį pravažiavo didelis geltonais ratais automobilis. Jis norėjo jį nupiešti ir labai galvojo, kaip padaryti, kad ir automobilis būtų gražus ir variklis būtų matyti, bet liežuvio galiukas užkliuvo už priešakinio danties, ir dantis smarkiai pasviro.

Tėtė galvos nepakėlė. Gal nenugirdo. Visą vakarą jis varto storą knygą ir kažin ką nurašinėja. Vytukas sykį jau klausė, ar ir tėtė nemoka rašyti, kad iš knygų nurašinėja, bet jis aiškino, kad dabar tik medžiagą renkąs, o paskum iš jos parašysiąs į laikraštį straipsnį.

Kai Vytukas su mama nuvažiuoja į miestą, ji taip pat eina medžiagos rinktis. Jis dar norėtų paklausti, ar iš tos medžiagos, kur tėtė renka, būtų galima staltiesę padaryti arba Liudukui švarkelį pasiūti, bet bijo, kad toks klausimas nebūtų kvailas: tėtė tada juoktųsi ir sakytų, kad vyrai kvailų dalykų neklausia. Jis visada taip sako.

Vaikas ilgai žiūri į tėvą ir galvoja apie daugelį dalykų, kurie tokie neaiškus atrodo. O, kad jis viską žinotų, kaip tėtė! Ne, jis ir mažesniu pasitenkintų. Kad nors žinotų, kuris klausimas kvailas, o kuris protingas. Jis tada klausinėtų daug ir apie viską.

Jis vėl atsargiai pajudina piršteliu dantį ir tyliai pasako:

— Tėtė, man juda.

Jis nenorėtų trukdyti, ne; jis ir kalba taip tyliai, bet kad tas dantis! Ir mama pyksta, kai ilgai negali įsiskaičiusio tėvo prišaukti. Ji tada sako: "Tu vėl užmigai!" Bet Vytukui tai atrodo labai juokinga. Jis negali įsivaizduoti, kaip skaitant knygą ir neužsimerkus galima miegoti. Ne, dabar tėtė nemiega: jis tik taip negirdi.

Vytukas pasuka galvą į tą pusę, kur Liudukas piešė barzdotus ir su ilgomis nosimis tris karalius. Gal ir Liudukas negirdėjo? Bet ne. Liudukas jau seniai užmiršo tris karalius, įsikando pieštuką ir didelėmis mėlynomis akimis žiūri į tą nuostabų dantį, kuris juda.

Liudukui dar tik penkeri metai. Jis jau moka nupiešti didelį grybą, iš paveiksluotų knygučių paskaityti daug eilėraščių ir moka parašyti tuos žodžius, kuriuos tėtė pasako, bet kaip juda ir krenta dantys — ne, to suprasti jis negali. Įkišęs pirštuką į burną, jis peržiūri visus savo dantis, bet jie stiprūs, kaip įšalę. Jis patikrina ir pačius galutinius, kuriuos vos galima pasiekti. Dabar ir jis pats įsitikins.

— Parodyk, — sako ir ištiesia pirštuką.

Taip. Dantis pasvyra ten ir atgal, lyg įstatytas. Net baugu, ir šiurpas per nugarikę nubėga.

— Ar skauda? — paklausė jis.

— Kai labiau palenki, skauda.

Vytukas pats judina ir Liudukui leidžia pajudinti, tik nelabai, kad neskaudėtų.

Po valandėlės Vytukas ištiesia ranką ir, palietęs tėvo alkūnę, sako:

— Tėtė, man juda.

Tėtė "pabunda". Jis pakelia galvą, o Vytukas pajudina pirštu išklebusį dantį ir pasako:

— Va!

Tėtė nepyksta. Jis šypsosi, ir nuo to apie akis jam pasidaro daugybė smulkutėlių raukšlelių.

— Na, — pasako jis.

— Va, man dantis jau juda.

— Ar labai?

Vytukui atrodo, kad jau labai, bet tėvas nori įsitikinti. Jis atkiša savo didelį pirštą, paliečia tą dantį ir sako:

— Taip, laikas traukti.

Ir patylėjęs priduria:

— Ar tik dabar tepastebėjai?

Vytukas pasakytų, kad pirma visiškai nežymiai tejudėjo, o kelinta diena jau kleba, bet tėvas gali supykti. "Kodėl nepasakei, kai tik pradėjo judėti?" — pasakytų. Jis bijo, kam taip ilgai tylėjo. O gal pasakyti, kad tik dabar? Jis tuoj taip ir pasakytų, bet rytą melsdamasis prižadėjo: "Dievuli, šiandien išbūsiu nepamelavęs".

Valandėlę Vytukas svyruoja.

— Ne, jau ir pirma judėjo, — galvą nuleidęs, tyliai pasako ir laukia, kada tėvas pradės barti. Kad nereikėtų traukti, jis būtų jau seniai, kai tik truputį pradėjo judėti, pasakęs.

Bet tėvas nebara. Jis dar sykį ištiesia savo didelį pirštą ir sako:

— Nagi, dar parodyk.

Tėvas juokiasi, ir Vytukui ateina į galvą, kad jis ne pajudinti nori. Jis pagriebs ir išraus. Su tokiu dideliu pirštu viską gali padaryti.

Vaikas bailiai traukia galvutę atgal, kol atsiremia į kėslo atlošą, ir susičiaupia. Bet tėvas užtikrina: jis netrauks, ne, jis nori tik pažiūrėti, gal dar neatėjo laikas.

O, kad jis dar nebūtų atėjęs!...

— Būtinai! O taip, būtinai jau reikia traukti, — nusprendžia antrą sykį paklibinęs.

— Kad netrauksi, ar du išdygs?

— Žinoma. Ar matei, kokie negražūs Germantuko?

Taip, Germantuko dantys tikrai negražūs. Kai juokiasi, vienas visada pro lūpą išlenda.

Tėvas atidaro mamos dėžutę, nutraukia balto siūlo galą ir lenkia jį dvilinką. Dieve, kad tik kaip nors būtų galima to išvengti! Jis klauso ausis ištempęs: gal sulos Griclis. Juk galėtų kas nors ateiti su svarbiais reikalais, ir tada tėvas siūlą padėtų atgal į dėžutę.

— Ar jis pats neiškris?

Bet tėvas užtikrina, kad ne. Jeigu neištrauksi, dantys kreivi išdygs, ir visi kreivadančiu pravardžiuos. Jis iš dvilinko siūlo padaro mažutę kilpelę ir bando ją užmauti ant danties. Tik nereikia bijoti. Ir jis pats visada taip traukdavęs. Mama užnerdavusi siūlą, o jis tik vienu sykiu op — ir nebėr!

Kai siūlas jau ant danties, Vytukui visa tai beveik į linksmą žaidimą panašu: jam staiga atėjo gera mintis. Jis stipriai sukanda dantis ir traukia. Siūlas įsitempia, bet dantis prikąstas: nejuda ir neskauda.

— Taip negalima, — pamoko tėvas. — Reikia išsižioti ir patraukti. Na, tik iš karto!

Vytukas tai taip pat žino. Jis stipriai patrauktų, dantis gal

Mergaitė. P. Kiaulėnas

ir išlėktų, bet, Dieve, kaip baisu: rodos, kartu ir pačią širdį ištraukusi.

Jis apsipranta ir bando. Patraukia aukštyn — dilgteri, paskum — į šoną.

— O, jau subraškėjo! — sušunka. Burnoje junta kraujo skonį ir nedidelį skausmą, bet jis juokiasi ir dar kartą trukteli.

Liudukas seniai užmiršo tris karalius. Jeigu jie dabar užsimanytų išeiti, Kasparas iškeliautų be nosies, Melchijoras be rankų, o Baltazaras be vainiko. Bet Liudukui ne tas rūpi. Jis padėjo pieštuką, abiem rankutėm parėmė smakrą ir didelėmis, pilnomis nerimo akimis žiūri, kaip vyksta Vytuko burnoj kruvina danties misterija. Turi skaudėti: iš burnos išsidriekė kruvinos seilės, sukruvino smakriuką, vienas lašiukas pakibo žemyn, patįso ir sustingo, kaip ledinė žvakė pastogėje. Taip, jam turi baisiai skaudėti, ir Liudukui beveik baisu, kad taip daug kraujo, o brolis ne verkia, bet juokiasi.

—O! Jau!

Kaip sunkus akmuo nusirito, ir akyse pašviešviesėjo, kai dantis ant siūlo, pakibo.

Dabar galima jį nuplauti ir, į rankas paėmus, gerai apžiūrėti. Kai Vytukas juokiasi, burnoje matyti juoda skylė.

— Sugalvojau, — sako jis. — Kiek dantų kris, aš visus surinksiu, susidėsiu į dėžutę ir laikysiu.

Bet Liudukas nesijuokia. Jis atsargiai pavarto rankoje Vytuko dantį, pažiūri į tą vietą, kur tas dantis buvo, ir išeina į virtuvę.

— Kada aš būsiu šešerių metų? — tyliai paklausia mamą.

Jis nenori verkti, bet kad tas ašaras taip sunku sulaikyti: jos pačios iš kažin kur atrieda ir krinta. Jis prisiglaudžia prie mamos, kad ašaras paslėptų.

— O, dar visi metai.

— Kada, ar po Trijų Karalių?

— Po Trijų Karalių.

Jis ilgai stovi. Į kelnaičių spragas rankas sukišęs, nueina iki lango ir vėl sugrįžta. Jis galvoja, kada tie Trys Karaliai galėtų ateiti. Rytoj, poryt, dar viena diena — tai ir bus Trys Karaliai...

— Ar kai Kalėdų senelis ateis, tai tuoj ir Trys Karaliai bus?

— Taip, Liuduti, tuoj ir Trys Karaliai bus.

Dabar jau viskas aišku. Jis nueina į kambarį, pasiima garvežiuką, paskum knygą, kur triušiai morkas graužia, bet vėl viską padeda į šalį ir, nuėjęs prie Vytuko, tyliai prašo:

— Dar parodyk.

Iš visų pusių dar sykį apžiūri dantį ir vėl padeda į dėžutę. Ne, nuo to jam nė kiek nelengviau.

Bevalgant vakarienę, jis staiga sušunka:

— Aš nenoriu, kad Trys Karaliai ateitų!

Jis susirūpinęs ir kalba labai rimtai.

— Kodėl?

— Nenoriu, ir gana! — atkerta griežtai ir su ašaromis.

— Bet kodėl, Liuduti?

Vaikas užsikniaubia ant stalo ir tyliai verkia. O, jis pasakytų! Jis paprašytų, kad tėtė padarytų taip, kad Trijų Karalių niekada nebebūtų. Bet tėtė to nedarys. Jis pasakys: "Kas bijo, negali būti karys". Ne, Liudukas niekam nesakys.

Kai tėvas naktį pabudo, Liudukas verkė. Graudus šniurksėjimas kilo iš kampo, kuriame stovėjo jo lovutė, ir pripildė pilną kambarį.

— Liuduk, kas tau? — klausia tėvas, bet vaikas tyli, tik verksmas garsėja.

— Ar skauda ką?

Tėvas prieina prie lovutės, paliečia vaiko kaktą ir paima už rankutės.

— Ne.

Vaikui gera, kad tėtė atsisėda šalia ir apkabina. Dabar tėvas be galo didelis ir geras. Galima jam viską sakyti, ir jis viską padarys. Dabar jis nesijuoks, kaip visada. Liudukas tai aiškiai jaučia ir, rodos, tą tėvo gerumą pirštuku galėtų paliesti. Jis prisiglaudžia ir tyliai tyliai pasako:

— Aš nenoriu būti šešerių metų.

— Kodėl?

— Aš nenoriu, kad man dantys kristų.

— O, šešeri metai tau dar toli.

— O netoli. Aš žinau, kai Trys Karaliai ateis, ir bus man šešeri metai.

— Ir Trys Karaliai dar toli. Dabar žiema, dar ateis vasara. Bus daug uogų, obuolių, į mišką eisim grybauti. Juk pavasarį tu žadėjai agurkų sėti. Aš išmokysiu, kaip užauginti pamidorus, kad būtų dideli, raudoni ir skanūs.

Vaikas tyli, ir tėvas džiaugiasi, kad išblaškė iš vaiko galvos tamsias mintis. Jis dar nori sugalvoti kokią gražią pasaką, kad vaikas savo rūpestį iš galvos išmestų, bet kai tik jis nutyla, vaikas stipriau prispaudžia galvą tėvui prie krūtinės ir prašo:

— Tėte, padaryk, kad Trijų Karalių visiškai nebūtų.

— Trijų Karalių? Ne, Liuduti, to padaryti negaliu.

Vaikas nutyla ir valandėlę galvoja. Paskum paklausia:

— Ar niekas negali padaryti, kad Trijų Karalių nebūtų?

— Ne, to padaryti niekas negali.

— Ar nė Dievas negali?

— Dieve mano, kas dabar čia tam vaikui užėjo, — pagalvojo tėvas. Jam staiga užėjo noras subarti, pagrasyti diržu ir vietoj miegoti, bet vėl atėjo gailesys, ir jis pasakė:

— Ne, to ir Dievas nepadarys. Bet ką tu čia. Dabar miegok, o kai užaugsi, karys būsi, galėsi lėktuvu skraidyti...

Vaikas nieko nebepasakė. Jis tyliai verkė, paskum užmigo ir ėmė šnarpšti, o tėvas, klausydamas nervingų užsiverkusio vaiko atsidusimų, dar ilgai galvojo, ar tikrai Dievas galėtų padaryti, kad iš žmonių sąmonės Trys Karaliai išnyktų, kaip niekada nebuvę.

Kitą rytą Liudukas kalbėjo daug poterių.

— Užteks, Liuduti, — sakė motina. Ji dar nori nueiti į virtuvę, bet vaikas nori kalbėti dar ir dar. Jis vis žvilgčioja į tebesirengiantį tevą. Ir, Dieve, kaip ilgai šiandien jis rengiasi. Vaikai seniai susirinko ir šūkauja. Tėvas visada apsirengdavo ir tuoj išeidavo pas juos.

— Ar paprašyt, kad senelė pagytų.

—Paprašyk.

— Dieve, padaryk, kad senelė pagytų.

— O kad popiežius nenumirtų, ar paprašyt?

— Prašyk!

— Kad popiežius nesirgtų.

— O prezidentui sveikatos ar paprašyti?

— Prašyk visiems.

— O klebonui?

— Sakau, prašyk visiems.

— O kad Vytukui dantis gražus išdygtų, ar prašyt?

Motinai ėmė trūkti kantrybės. Tas vaikas niekada taip nedarydavo. Tuo tarpu išėjo tėvas, ir vaikas visiškai kitu balsu paklausė:

— Ar kai dvidešimt vienerių metų būni, tai tada būni karys?

Jis tai pasakė greitai ir beveik pašnibždomis.

— Taip, būni. Bet pirma užbaik poterėlius, aš laiko neturiu.

Bet tų motinos žodžių Liudukas nebegirdėjo. Jis atsiklaupė, gražiai susidėjo rankas ir pasakė.

— Dieve, padaryk, kad aš iš karto pasidaryčiau dvidešimt vienerių metų.

Kas dar buvo likę, jis užbaigė paskubom, pasiėmė garvežiuką ir nubėgo žaisti. Jis tikėjo, kad Dievas paims jį ant rankų ir perneš per šeštuosius metus, kaip per didelį kalną. Jis buvo vėl be rūpesčio ir laimingas.

(Iš spausdinamos knygos "Pirmasis rūpestis")

O. V. MILAŠIAUS PASAULĖŽIŪRA

Neaprėpiamas džiaugsmas — mylėti ir verkti

JUOZAS PRUNSKIS

Kartą rašytojas **Godoy** paklausė vieną jaunutį prancūziuką:

— Kas yra Lietuva?

— Lietuva tai šalis, kur gimė Milašius, — atsakė tas.

Milašiaus vardas plačiai pasklidęs. To lietuvio poeto, rašiusio prancūziškai, veikalų sąrašas siekia net 37 knygas, kelios jų — Lietuvos klausimais, kaip apie Baltijos valstybių sąjungą, apie Lietuvos santykius su Lenkija, apie Vilnių ir Europos civilizaciją slavų pasaulyje, vertimai lietuvių pasakų bei dainų.

Poeto meilės Odisėja

Apie šį tarptautinio masto lietuvį poetą jau susidariusi nemaža literatūra, apie jį rašomos disertacijos garsiausiuose pasaulio universitetuose. Milašiaus gerbėjai leido specialius leidinius (Cahiers Consacres a O. V. de L. Milosz), skelbdami ir nagrinėdami jo veikalus. Tik, mes lietuviai, dar gal permažai tą didįjį mūsų kūrėją pažįstame. O jo kūrybos ir sielos pasaulis labai turtingas, ir yra balsų, kurie kaikuriuos Milašiaus veikalus priskaito prie geriausių šedevrų prancūzų literatūroje.

Dr. J. Židonytė, Sorbonos universitete parašiusi disertaciją apie Milašių, išryškina jo sielos raidą knygoje "O. V. L. Milosz". Iš pradžių jis matė savo gyvenimo prasmę moters meilėje, bet pasiekta ji virto pelenais, kaip tą poetas išreiškė savo kūriniuose "Žlugimo poema" ir "Septynios vienatvės". Ir taip, vyniodamas tą meilės kamuolį, jieškodamas ko prasmingesnio, Milašius pajuto, kad meilė atskleidė jam kelią į tikrumą bei amžinybę, nuo tvarinių meilės Milašius priėjo prie meilės Kūrėjo.

Idealų žmogus

Jei dr. Židonytė atveda skaitytoją iki šito taško Milašiaus pasaulėžiūros raidoje, tai artimas velionies poeto draugas— **Armand Godoy** — savo veikale 'Milosz, Le Poet de l'Amour' — supažindina mus su tuo mistiniu Milašiaus pasauliu, kurį mūsų rašytojas buvo pasiekęs pirmame savo gyvenimo ir kūrybos subrendime.

Milašius buvo idealų žmogus. Jis kalbėjo:

— Aš noriu gyventi, gyventi ir veikti dėl žmonių, mano priešų.

Jo tauri siela linko prie to kas tyra ir skaidru:

— Tik paukščiai, vaikai ir šventieji tėra įdomūs, — dažnai jis kartojo.

Milašius buvo jautrus. Jo draugas yra ne kartą matęs poetą verkiantį. Tarpais jis jieškojo užmaršties muzikoje, ir mėgo Mozartą, Maknerį, Gluską, Granados.

Milašiaus sielos taurumas į jo lūpas įdėjo žodį:

— Tai, ką žmonės vadina laisvąja meile, visumoje nėra niekas kitas, kaip tik meiliška anarchija, vedanti į palaidumą be meilės.

Baisus gyvenimas be meilės

Tačiau klystume, jei manytume, kad Milašius nevertino meilės. Jis netgi savo kūriny "Lemuelio išpažintys", apibudindamas žmones, sulaukusius 40 metų — jaunystės pabaigos — sako:

— Tai baisus žmogaus ramybės laikotarpis, be meilės...

Tačiau, juo toliau Milašius gyveno, juo daugiau gyvenimo patyrimo sukaupė, tuo labiau jo meilė krypo prie augščiausio idealo, ir jis galėjo pasakyti:

— Kas gi yra gyvenimas, jeigu ne būtinumo išreiškimas adoruoti Dievą.

Ministeris **Klimas** pasakoja ne kartą matęs Milašių pamėgtoje vargingojo šv. Juliono bažnyčioje, netgi — pagal rytietiškus savo gimimo vietos įpročius (gimęs Čerėjoje, istorinėj rytų Lietuvoj) — gulintį kryžiumi.

Renec de Brimont savo atsiminimuose liudija, kad paskutiniais dviemis savo gyvenimo metais Milašius dažnai lankydavęsis į Pergalės Dievo Motinos bažnyčią ir kasdien imdavęs skaityti šv. Raštą.

Emile Bauman viename laiške rašo, kad Milašius dažnai prisimindavęs apie savo nuodėmklausį, oblatų kongregacijos vienuolį. Daugelis pastebėjo mūsų poeto didelį kantrumą ir pamaldumą.

Evangelijos sultimis besimaitinant

Savo radijo konferencijose Paryžiuje **kun. Roquet** interpretavo Milašiaus kūrinį "Miguel Manara", o **Raymond Christofleur** apie tą veikalą pareiškė:

— "Miguel Manara", tos didžiosios knygos, negalima parašyti nuo pat jaunatvės nesimaitinant Evangelijos sultimis ir apaštalų duona.

Tuo veikalu žavėjosi net ir dabartinis popiežius Pijus XII, pabrėždamas kaip stipriai iš tos knygos dvelkia poezijos ir tikėjimo dvasia.

Atlikdamas piligrimo kelionę į Auxerre katedrą, tą, kaip jis vadino, apokaliptinę bažnyčią, Milašius ištisomis valandomis skendo kontempliacijoje. Su meile ir pagarba jis ištardavo Kristaus vardą.

Palaidotas su rožančiumi rankoje

Milašius nesiskirdavo su savo rožančiumi; pagal tas jo nuotaikas ir mirties patale pašarvotam jam į rankas įdėjo rožančių. Svarbesnį savo darbą jis pradėdavo kryžiaus ženklu. Jei būdavo daugiau kitų žmonių, jis mintimi, širdyje žegnonę atlikdavo.

1938 m. gegužės 25 d. Milašius parašė laišką belgų poetui **P. L. Flouquet,** pažymėdamas:

— Aš esu katalikas, uoliai praktikuojantis, poetas ir katalikų egzegetas (šventraščio aiš-

(Nukelta į 4 ps!.)

THE COLONIAL INN

PRIEINAMOS KAINOS PUOTOMS

Skokie Blvd prie Route 20

ONtario 3092

BEVERLY BEALS — BOUGER — šeimininkė — baro vedėjas

Šokiai kas vakaras BOB SIVER muzikai.

GERIAUSI VALGIAI

Kaikurie mūsų patiekalai:

½ keptos vištos $1.25

Itališka spaghetti su ramiu pagamintu mėsų sausu $1.25

Keptų ešerių kiek gali valgyti $1.75

Višta "Family Style" $1.95

Mes taip pat patiekiam "steikus", "chops", vėžius, žuvis, ir pan. prieinamom kainom

ŠIAURĖS PAEŽERIO

JACK OGRUN — jūsų virėjas

SPICCIA'S

ankščiau buvęs Sramek's

Geriausi

PIETŪS

Visai šeimai

Itališki ir Amerikoniški Patiekalai

BANKIETŲ KAMBARYS

Vestuvėms, Pobuviams, Krikštynoms, ir t. t. Vietos 200 žmonių. Rezervuokite geresnes vietas

Skambindami Whiting 2112 arba 1505 Atdara Sekmad. 11 v. r. iki 9 v. v.

2143 Calumet Ave. Whiting, Ind.

ŽMOGAUS PASLAPTYS - MATYMAS BE AKIŲ

Nuostabūs klarividencijos reiškiniai

DR. J. MAČERNIS,

Apie telepatiją galėjau kalbėti iš savo patirties. Į klarividenciją (kriptoskopiją, Hellsehen) sritį gal priklauso sekantis mano pergyvenimas. Apie pusantrų metų nebebuvau buvęs savo tėvo namuose. Vieną naktį sapne matau to namo vieną kambarį ir stebiuosi, kad jame pastatyta nauja krosnis nepaprastos formos. Lygiai matau dar nepabaigtus sienų ir lubų ornamentus. Po kelių dienų nuvažiuoju tenai; kadangi meistrai kuriam laikui buvo išvažiavę, tad tame kambaryje randu viską taip pat, kaip sapne mačiau. Tiesa, čia galėjo įvykti ir telepatija iš kurio nors iš mano giminių, tačiau galėjo būti ir klarividencija, nes remontas buvo daromas ir kituose kambariuose, apie ką, be abejo, mąstė mano giminės, aš gi mačiau tik vieno kambario išvaizdą.

Profesoriaus aprašytas nuostabus įvykis

Paimsime pavyzdį iš psichologinės literatūros.

Žinomas Prancūzijos fiziologas prof. Ch. Richet savo veikale: "Traitē de mētapsychique" tarp kitų paduoda tokį atsitikimą:

Vienas žymus Prancūzijos vyras nuvažiavo iš Paryžiaus į Savojaus Alpes ir dingo. Būriai policijos ir kariuomenės buvo pasiųsti ieškoti jo, bet nesurado. Tada parodyta vienas jo drabužių moteriškei, kuri turėjo klarividencijos galią. Po trumpo susikaupimo ji pradėjo pasakoti matanti šio drabužio savininką įkritusį į gilią bedugnę kalnuose. Ji nupasakojo lavono padėtį ir apylinkės išvaizdą. Pagal šį nupasakojimą lengvai jau galėjo surasti dingusį ir pasirodė, jog viskas puikiai atitiko tos klarividentės matymui.

Tai yra vienas iš tūkstančių gerai patikrintų faktų. Kuri tauta neturi savo klarividentų, savo žynių ir "burtininkų"? Girdėjau ir Lietuvoje, kad kažkur tarp Panevėžio ir Ukmergės buvęs senukas, kurs tiksliai pasakydavo, kame yra pamesti ar pavogti daiktai. Literatūroje paduodama visa eilė aprašymų teismo bylų, prie kurių išaiškinimo yra prisidėjusi klarividencijos galia. Įvairūs šarlatanai apgaulingai panaudoja žmonių žinojimą, jog tokios galios esama. Kur esama falsifikavimų, tenai turi būti ir tai, ką falsifikavimu stengiamasi pamėgdžioti. Jeigu nebūtų tikrų dolerių, tad nebūtų ir dolerių suklastotojų.

Dabar žiūrėsime, ar šį reiškinį galima pavadinti "televizija"? Jeigu į turintį televizijos aparatą kas kreiptųsi su prašymu, kad, girdi, nukreipk tu savo aparatą į tokį tai Lietuvos kaimą ir pažiūrėk, ar mano namas tenai tebestovi ir ar tebevaikšto aplink jį mano seni tėveliai, savininkas, aišku, galėtų tik pasijuokti, nes televizijai kaip ir telefonijai reikalingi du aparatai: siuntimo ir gavimo. Jeigu kalbant apie telepatiją dar turima šiokio-tokio panašumo su radiju, nes čia veikia du asmenys, tad klarividencijoje panašumo nebēra jokio, nes čia nēra siuntimo stoties. Kalnų plyšy tarp akmenų gulinčio lavono "siuntimo stotis" tikrai jau nebeveikė, jeigu ji ir apskritai kada-nors tenai buvo. Klarividentė mato ne tik lavoną, bet ir visą negyvą akmenų apylinkę, kuri gali tik reflektuoti, atmušti fizinio pasaulio elektromagnetines bangas, kurios tikrai bus sulaikytos ir išbarstytos aplinkybių kalnų ir nepasieks tolimo Paryžiaus.

Tad aiškinti klarividenciją televizijos principu yra gryna nesąmonė.

Vaza (keramika). E. Marčiulionienė

Mokslininkų bandymai

Kad išvengus telepatijos įsikišimo į klarividencijos eksperimentus, psichologai šiuos bandymus daro šitokiu būdu: paimama kokį šimtą paveiksluotų atviručių, tamsumoje nežiūrint jas sumaišoma, nežiūrint ištraukiama viena iš tų atviručių, suvyniojama į juodą storą popierių, įdedama į metalinę ar medinę dėžutę ir paprašoma asmens, turinčios klarividencijos galią, pasistengti nusakyti ar parašyti, kas yra toje dėžutėje. Čia telepatija negalima, nes ir patsai eksperimentatorius nežino, kokią atvirutę jis paėmė ir dažnai atvirutės jam visai nepažįstamos. Ir įdomu, kad klarividentas parašo atvirutės turinį, daž nai ne visą, bet savo parašomus žodžius jis deda kaip tik tose vietose, kuriose jie yra atvirutėje. Nupasakoja, kartais ir nupiešia, atvirutės paveikslą.

Kad išsiaiškintų, ar kokie-nors spinduliai čia lošia vaidmenį, padaroma šitaip: ant kelių popieriaus juostelių parašoma vis kitokius žodžius, tas juosteles kelis kartus sulenkiama taip, kad raidės susikryžiuotų, jas sumaišoma, kad niekas nežinotų ir kad tuo būdu būtų išvengiama telepatijos. Vieną tokių sulankstytų juostelių įdedama į švino vamzdelį labai storomis (net iki 5 cm. storumo) sienelėmis. Esama klarividentų, kurie perskaito ir tokius rašinius. Arba kitas gali pasakyti, kas parašyta storoje knygoje, sakysim, 315 puslapy 7 eilutėj iš apačios. Tokiais bandymais aiškiausiai nustatoma, jog čia negelbsti jokie spinduliai. Klarividencijos bandymais aiškiai nustatoma, jog siela turi priėjimą prie tikrovės be jokių mechanizmų pagalbos. Siela juk neerdvinga ir erdvingas parašyto žodžio formos pakeitimas, pasirodo, jai dalyko nepakeičia, tuo tarpu kad bet kokiam matymo mechanizmui — akiai, smegenims — toksai formos pakeitimas tikrai jau yra "substancialus" — joksai mechanizmas nebeišnarpliotų tokio raidžių rezginio.

Kaip ir puikiausiai mokąs skaičiuoti žmogus darbui palengvinti visgi noriai griebiasi pieštuko ar kokios skaičiavimo mašinos, taip lygiai ir klarividento siela noriai griebiasi įprastų jai smegenų virpėjimų pagalbos: klarividentai kartais žiūri į kokį blizgantį daiktą, į veidrodį ar vandenį, kiti uosto kokius kvapsnius, kurie sužadintų smegenų virpėjimus ir tuo būdu palengvintų sielai paversti savo žinojimą į įprastus vaizdus. Tačiau kiti nesigriebia jokių pagalbinių priemonių.

Amerikiečių tyrinėjimai

Dabar klausimas, kaip dažnai pasireiškia šis sielos sugebėjimas pagauti medžiaginio pasaulio daiktus be transformavimo mechanizmų — juslių ir smegenų — pagalbos.

JAV Duke universiteto profesoriai I. R. Rhine ir M. Mc. Dougall, pagelbint eileii jų asistentų, per 7 metus padarė tūkstančius eksperimentų su įvairiais žmonėmis ir priėjo išvados, jog kiekviename penktame žmoguje galima nustatyti klarividencijos pasireiškimų. (Šią žinutę paduodu pagal prof. H. Driesch minėtų profesorių knygos vertimą, pavadintą "Neuland der Seele" — naujienos iš sielos gyvenimo — 1938).

Taip pat JAV mokyklose buvo daromi bandymai su 100 vaikų. Ant stalų buvo sudedamos lošimo kortos apverstos ir vaikai turėjo pasakyti, koki yra ta ar kita korta. Surašyta teisingi ir klaidingi atsakymai. Teisingų astakymų gauta gerokai daugiau, negu pagal tikimybių teoriją galima buvo laukti.

Jeigu siela turi tiesioginio priėjimo prie jai visai skirtingo medžiaginio pasaulio, tad kodėl gi ji negalėtų turėti ties. priėjimo prie jai giminingo svetimos sielos gyvenimo?

Psichologų hipotezės

Psichologai sugalvojo visą eilę keistų hipotezių išaiškinti tam, kaip mes prieiname prie pažinimo to, kad esama kitų sielų. Iš jų visų atrodo tik kiek panašus į tiesą vadinamasis analogijos sprendimas: aš matau, kad anas dvikojis daiktas elgiasi panašiai, kaip aš; iš to aš sprendžiu, kad ir vidujiniai jis turi būti panašus į mane, kad ir jis yra kaip ir aš siela.

Bet tikrumoje gyvenime mes nedarome tokių apsvarstymų. Per svetimą kūną mes tiesiog "matome" svetimą sielą. Kūnas, akys yra transparentiški—permatomi sielai pagauti. Apie tai rašo Scheler: "Be abejo yra tiesa, jog mes šypsnyje ma tome svetimą džiaugsmą, ašarose jo skausmą, jo paraudime matome jo gėdą, jo maldaujančiose rankose — jo prašymą, jo glamonējančiame žvilgsny — jo meilę, jo dantų griežime — jo įsiutimą, jo iškeltame kumštyje tiesiog pagauname jo grasinimą" (cituoju pagal Al. Mueler, Psichologie, Berlin 1927, p. 330). Kad tikrai taip yra, tai lengvai paaiškėja, kada šiuos reiškinius pastatysime greta tokių nuoty-

(nukelta į 5 psl.)

Milašiaus pasaulėžiūra

(Atkelta iš 3 pusl.)

kintojas). Visa tai, ką moko šv. Bažnyčia yra absoliuti tiesa.

Vienintelis aiškumas

Tam poetui draugui Milašius pasipasakoja, kad prieš svarbesnius žygius jis pasitaria su savo nuodėmklausiu. Tame laiške jis įpuola į savotišką religinę ekstazę, skelbdamas:

— Augštybės yra mūsų Tėvo, amžinojo Tvėrējo Karalystė, taip teisinga, didi, kad Jį mylime sūnų meile. Jo dvasia yra ant mūsų. Jis sukuria mums švelnų vilties gyvenimą ir teikia neaprēpiamą džiaugsmą — mylēti ir verkti. O mūsų motina yra šventoji, gražioji katalikiška Romos Bažnyčia. Ji yra vienintelis aiškumas šioje karčioje žemėje, ir pasaulis neturi kito uždavinio, kaip jos vienybė ir triumfas.—

Milašius reguliariai lankē Liurdą ir savo artimiesiems siuntinėjo ten palaimintus agnosēlius. Kartą iš Auxerre šventovės miesto jis rašė savo bičiuliui, siųsdamas katedros atvirutę:

— Šioje gražioje bažnyčioje aš meldžiausi už Tave ir Tavuosius, prieš Dorybių Dievo Motiną.

. . . . **Poezijos šventasis**

Rašytojas **Armand Godoy** prisipažįsta buvęs atšalęs ir tada jam Milašius kalbėdavo:

— Klaupkis ir melskis... Kiti dalykai ateis savaime. Tu suprasi, kai nebejieškosi suprasi. Tu galēsi klauptis prieš nuodēmklausį. Ar jis geras, ar blogas — konfesionale jo lūpomis kalbēs Kristus. Jis tave, kaip mažą vaikutį, paims už rankos ir nuves prie Dievo Stalo.

Ir Godoy pasakojasi, kad tą dieną, kai jis Milašiui pasisakē esąs pasiruošęs artintis prie Angelų duonos, didysis poetas jį stiprino:

— Eiki, tegu Dievas tave laimina.

Milašiaus bičiulis **Carlos Lor ronda** vadina mūsų kūrēją poezijos šventuoju ir primena jo žodžius, kurie Milašiui lyg buvo palydovai į amžinybę:

— Aš esu ant ramybēs ir šviesybēs slenksčio.

Nuoširdžiai užkviečiame visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrējai, čia sutaupys didelius nuošimčius. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartmentams. Karpetai—kilimai, klejonkos, Parlor setai, gaziniai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomo kambario setai, minkšti krēslai, lempos, staleliai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auksinės plunksnos, laikrodēliai, deimantai, briliantai, aukso ir sidabro papuošalai, radios, ir televizijos aparatai, ir rekordai lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virš 38 metai prekyboje.
Lengvi dalinai išsimokējimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 S. HALSTED STREET
Tel. CAlumet 5-7237

Atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais. Sekmadieniais už daryta.

WCFL 1,000 kil. 50,000 Watts jēgos Radijo Stoties programos leidžiamos sekmadienio vakarais 5:30 p.m. Chicagos laiku.

CALUMET HIGHLAND

NEW 4-5-6 BRICK HOMES

PRICED FROM

$12,500 - $15,750

These Homes include Lennox Automatic Heat, Crackproof Canvas Walls, the latest in Planned Kitchen by Youngstown, Bath Tiled; Large Lot with Provision for Side Drive; F. H. A. Financed Thru Metropolitan Life Ins. Co.

DOWN PAYMENT

$2,200 to $4,900

THESE HOMES ARE BUILT BY

CRANE & MORELAND

ONE OF CHICAGO'S OLDEST BUILDERS

I. C. transportation to Burr Oak St. at 127th St.

SAFEWAY BUS TO OUR DOOR

12547 S. Throop Street

$ Now YOUR SAVINGS EARN 25% More AT DISTRICT SAVINGS

Pradedant 1897 metais, iki šiai dienai taupytojai District Savings b-vēj pelnē ir pelno didesnį uždarbį ant sutaupų... nežiūrint sąskaitos balanso...

DABAR... nuo Liepos 1 d.... mūsų dividendas tapo pakeltas net 25% ... Vadinas, mūsų taupytojai šiandien uždirba daugiau negu bile kada pirmiau... Apart pelno, District Savings teikia jums pilniausiai apdraustą apsaugą... ir draugiškiausią patarnavimą.

District Savings
and Loan Association
Our Future Home
3236 South Halsted St.
Jos. M. Mozeris, Secretary

STASYS FABIJONAS
PERKRAUSTOME BALDUS
PARDUODAME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ
Patarnaujame gerai ir pigia
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. VIrginia 7-7097

SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO 36, ILLINOIS
YRA CENTRAS PIETVAKARINĖJE DALYJE DĖL UNIVERSAL GAZO KROSNIŲ (PLYTŲ)

Iš tiesų Universal - Berkshire plytą jūs mēgtumēte dēl jos pigumo, ir patogumo patalpinti mažoje virtuvēje. Kuri šeimininkē nenori plytos su stiklinēmis durimis ir mažomis durelēmis priežiūrai ir dar su stipria virykla, taip kad būtų galima virti ir kepti įvairių stiprumų daugelyje puodų.

Krautuvē atdara Pirmad. ir Ketvirtad. vakarais iki 9:30 val. vakare

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ
LUMBER
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 SO HALSTED ST.
Tel Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
Raštinė atidaryta kasdien nuo 8 val ryto iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 3 val. vak.

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON SAVINGS
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

GOODYEAR TIRES-TUBES
Turime ir kitų išdirbysčių.
WILLARD BATTERIES
NYLON, FIBER AND PLASTIC SEAT COVERS.
Lengvais išsimokējimais

Balzekas Motor Sales, Inc.
4030 ARCHER AVENUE Chrysler - Plymouth Dealer Phone VIrginia 7-1515

TAUPYKITE ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki $10,000.00 — by an Agency of the United States Government.

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.

KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą.

KUR tamsta gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.

KUR 27 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumim. Mūsų turtas yra virš septynių milijonų dolerių — $7,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6236 South Western Avenue GRovehill 6-7575
J. PAKEL — Prezidentas

M. K. Čiurlionio Žalčio Sonata

K. ŽOROMSKIS, Chicago, Ill.

Abejonės dėl pavadinimo

Kaip jau anksčiau esu rašęs, Čiurlionis svo sonatoms niekada nėra davęs vardų (jas numeravo numeriais) ,todėl esu linkęs manyti, jog "Žalčio" sonatos pavadinimas gali būti ir netikslus.

Sonata yra keturių dalių, ir per visus keturis jos paveikslus matome "žaltį", bet tai dar neko nesako, jog šią sonatą jau galima ir pavadinti "žalčio" sonata. Tas žaltys nėra, toli gražu ,tikras žaltys, nes jo galva yra žmogaus pavidalo, ir ne bet koks žaltys, nes jam atiduota vyriausio aktoriaus rolė. Ši žmogaus galva, priėmusi žalčio kūną, visais keturiais atvejais, savo veiksmuose žiūri labai demoniškai. Todėl aš būčiau linkęs šios sonatos vardą pakeisti į "Likimo" sonatą; gal net "Demono" sonatos pavadinimas daugiau tiktų, negu "Žalčio".

Kuris pirmas?

Jeigu palikti dalis šia tvarka, kaip jos dabar yra sugrupuotos, tai ši sonata priklausytų tik prie lyrinių — nuotaikinių sonatų, nes, pagal šią dalių tvarką, neįmanoma visiškai logiška dalių pabaiga.

Pirmame paveiksle, kuris pavadintas "allegro", matome pakankamai linksmos ir triumfuojančios nuotaikos, bet dar nėra būtina, kad šis paveikslas turėtų būti pirmuoju: pavasario sonatoje kaip tik daugiausia triumfo matome finaliniame paveiksle. Be to, šiame paveikšle įvesti net du žemyn slenką fūginiai motyvai. Taip pat (pas Čiurlionį tipiškas) banguotų linijų svyrimas dešinėn rodo šį paveikslą daugiau kalbantį apie pabaigą, negu apie pradžią. Galima būtų prileisti, kad Čiurlionis, šios sonatos "allegro" ritmo kilimą norėjo duoti priešingą veiksmo krypčiai ir nieko nuoseklaus nenorėjo pasakyti dėl turinio. Tuomet vėl liktų neaišku, kam yra daroma šita mandrybė, kada visuose savo kūriniuose jis yra toks nuoseklus ir logiškas. Tą viską praleidžiant, ši dalis atitiktų "allegro" formą, nežiūrint ir to, kad joje įvesti du fūginiai motyvai (keliose vietose fūgine tvarka paberti medžiai ir trijose vietose tų pačių klasikinių kolonų pasikartojimas).

Priešingu atveju — tektų sukeisti "allegro" su finaliniu paveikslu. Tada gautųsi visai aiški fabula, o aiškią fabulą Čiurlionis visada mėgo. Dabar pasvarstykime "Žalčio sonatą' taip, kaip ji yra 1938 m. Šv. Ministerijos išleistoje Čiurlionies monografijoje ir taip, kaip ji galėtų būti.

Allegro

Šviesių tonų ir labai nuoseklaus ritmo harmonija. Augštai, pačiu horizontu, fūgine tvarka nubėga eilė medžių, nuo kurių, žalčio pavidalu, atvingiuoja upelis. Kiek žemiau, kairėje, kalnas. Iš jo viršūnės veržiasi ugnis. Šio kalno fone, žemiau, matome šviesų trikampį, kuris pridengtas' Vilniaus katedros formos bažnyčia, kurios viršūnėje spindi saulė. Ši visa grupė apjuosta gigantišku žalčio kūnu, kurio likusi dalis energingai atsirango į priekį. Jo galva lygiai ta pati velnio galva, kuris vaizduojamas Adomo ir Jievos nelaimėje. Čia pat dieviško šviesos saugotoja Bažnyčia ir čia pat šio žalčio lindynė — pragaras (ugnį mėtantis kalnas). Žemiau — miestai, kolonos, mūrai ir grotos — mūsų pasaulis. Toliuose matosi kiti gražūs pasauliai, tačiau, ant stipraus žalčio kūno pakybusi begėdiška velnio galva (moters pavidalo) lyg saugoja visus galimus kelius į anuos už kolonų esančius pasaulius.

Šis saugojimas kaip tik daugiau tiktų finalinėje dalyje, negu pradinėje, kaip tai pamatysime vėliau. Be abejonės, tai galėtų būti ir "allegro", tik kur tada priešpriešos motyvas — žmogus. Dėja, šiame paveiksle jo niekur nėra.

Andante

Priešingas motyvas galėtų tepasirodyti tik antroje dalyje; teoretiškai ir praktiškai tai yra galima. Šios sonatos andantėje matome priešingus motyvus net labai stipriai užsiangažavusius. Ant bedugnės krašto matome mažytį žmogelį karaliaus karūna pasipuošusį, žiūrintį į prieš jį spinduliuojančias net tris žvaigždes (laimę) ir agoniškai išsigandusį dėl prarajos. Iš tarpeklio kyla juodas paukštis — nelaimė ir... baisiausiu pykčiu, virš visko, horizontaliai išsitiesęs per visą paveikslą tas piktasis. Jo galva pasukta tiesiai į mažytį žmogelį su vainiku. Kad šitas paveikslas sudaro andantės nuotaiką, negali būti jokių abejonių. Tipinga kova ir linijų griežtas išdėstymas pasireiškia pilnumoje, kaipo charakteringas bruožas Čiurlionio sonatų andantėse. Šitos andantės linijinė struktūra galėtų lygiai gerai jungtis su tuo allegro, kuris pažymėtas minėtoje monografijoje, kaip ir su finaliniu paveikslu (kurį galima prileisti tikruoju allegro esant). Šių dviejų paveikslų sukeitimas (allegro su finale) struktūriniai labai didelio pakeitimo nei įspūdžio nesudarytų. Fabula, gi, pasikeistų pagrindinai, — vainikas, kuris aname paveiksle lyg be minties, lyg vienas, čia jau būtų visiškai aiškus priešpriešos motyvas — intrigos užuomazga.

Scherzo

Taip pat atitinka savo vietą ir paskirtį, kaip ir andante. Jo struktūrinės linijos gerai jungiasi su andante ir minties ryšys iš andante puikiausiai persimeta į scherzo. Tai ramus ir pilnas apgaulės pasakojimas, — be jokių abejonių, tikras scherzo.

Horizonte bokštai ir tarp jų sklaudžiai užverti vartai. Nuo jų mūs link tęsiasi vandenys.

Vienapus vartų matome išlindusią (iš vandens) žalčio uodegą, o kitapus vartų — stulpu išsitiesusį kaklą, nuo kurio, mūs link, žiūri jau mums pažįstamo velnio galva. Jis išdidus čia: lyg pasipūtęs, lyg ką suėdęs.

Įvyko pergalė, piktas nugalėjo žmogų — karalių; nebuvo šiam lemta pasiekti danguje spindinčias žvaigždes (andante). Šiai logiškai išvadai lyg pritaria (dešiniau vartų) danguje į delčią beeinąs mėnulis ir mūs link beatskrendąs jau visas būrys tamsių paukščių. Šią mintį dar pastiprina pirmam plane (mūsų pasaulyje) prie kranto, virš gėlių šokinėdami čiukinį velnio arkliukai. Tai tipiškas jų žaidimas, kada po audringo lietaus viskas nutyla ir orai darosi malonūs. Be abejo, šie "giminiuojasi" su žalčiais. Už tai gražiai ir logiškai Čiurlionis jiems leido šoktį velnio pergalėje.

Finale

Tamsiame danguje, už trijų kalnų viršūnių, trys saulės: didelės ir šviesios. Kalnų atšlaitėse, kai kur, medžiai, namai ir bažnyčios. Žemai dešinėje matome karališką vainiką, padėtą ant neaiškaus daikto (pjedestalas, skrynia, aukuras, ar, pagaliau, karstas). Tonas rakimas į jį rodo šiame paveikšle (finale) įvestą priešpriešos motyvą, taip tipingą visuose Čiurlionio allegro paveiksluose.

Vystydami šią mintį toliau, trečioje dalyje (scherzo) matome visišką žalčio — velnio dominavimą, — absoliučią jo pergalę. Po to jau griežtai eitų į finalą dabartinėje tvarkoje esantis allegro, kuriame matome stiprų velnią jau atydžiai saugojantį visus kelius į kitus — laimės pasaulius. Jo dabar valia, jis laimėtojas.

Paliekiant paveikslus ta tvarka kaip jie dabar yra 1938 m. monografijoje, darosi visiškai neaiški šios sonatos finalinė išvada. Kompoziciškai finalinis paveikslas galėtų tikti ir prie finalinio ir prie allegro paveikslo. Tačiau ir čia, jeigu labai griežtai pastatytume klausimą, kad svyrančios linijos reiškia veiksmo pabaigą, o kylančios — veiksmo pradžią, turėtume, be abejonės, tuojau minėtus paveikslus (allegro su finale) sukeisti.

Atsisveikinimas (keramika). Juozas Bakis

mus ir linijos, nors vingiuotos, bet ramios, gal, kiek mieguistos, vingiuojasi iš kairės augštyn dešinėn. Tik dešiniame kampe pora linijų grįžta atgal. Per trijų viršukalnių gauburius ir slėnius, lyg prie jų prilipęs nusitiesia ištižusio žalčio siluetas: šviesus, kaip išnara, lyg negyvas, arba visai sutingęs. Jo kaklas pasisukęs atgalios veiksmo krypčiai ir galva pasvirusi prie vainiko.

Šis žalčio posūkis galėtų reikšti veiksmo užbaigimą, nežiūrint to, kad linijų ritmas atitinka daugiau kilimo, negu kritimo nuotaiką. Tai galėtų būti pilnai finalinė dalis, tik, čia pat kyla mintis, kodėl tas velnio siluetas atrodo taip susmukęs: kaip miręs, kaip išnykstąs? Žmogaus — priešingo motyvo, jau net scherzo dalyje išnykimas, rodo, kad velnias laimėjo? Čia vainiko atsiradimas (žmogaus nesimato) rodytų taip pat pikto laimėjimą. Taigi, tik kodėl dabar šis herojus — velnias — toks susmukęs — lyg agonizuoja? Gal bekovodami žuvo abudu (žmogus ir žaltys). Bet tai būna labai retai. Jau tik šioje sonatoje šis atsitikimas nėra įmanomas vien iš scherzo dalies, kurioje matome absoliutų velnio dominavimą,— jo absoliučią pergalę. Atrodytų, jog čia būtų buvusi pamesta logika, visada taip aiški pas Čiurlionį.

Sukeistos dalys?

Tik, kada aš sukeičiu šį finalinį paveikslą su allegro paveikslu, gaunasi aiški nauja mintis ir aiški logika.

Kažkur, už mūsų pasaulio yra gražių saulučių (mūsų svajonių) kitas pasaulis, kurį saugoja likimas — velnias; jis saugoja net žemiškos laimės vainiką, nors ir mieguistas, vistiek saugoja. Štai antroje (andante) dalyje atsirado drąsuolis, kuris užsidėjęs vainiką artėja į tas šviesas, kurios jau spindi jam kaip didžiulės žvaigždės, tik nepastebėjo velnio spąstų — prarajos, o piktasis pašokęs iš miego, visu pykčiu išsitiesia augštai virš jo, užtverdamas visas žvaigždes ir visu savo kūnu grasindamas žmogeliui su vainiku.

Minėtų paveikslų sukeitimas taip pat būtų logiškas ir iš kom pozicinio taško, nes žalčio galvos pasukimas rastųsi dar toje pat padėtyje (žiūr. finale ir andante) ir žmogelis su vainiku būtų (finale) vainiko vietoje. Šitą vietų titinkamumą būtų galima nelaikyti dėmesio vertu reikalu, tačiau vainiko įvedimas ir žalčio galvos pasu-

Žmogaus paslaptys

(Atkelta iš 4 psl.)

kių, kur tikrai turima reikalo su sprendimu: jeigu aš turiu įtarimo, kad tas kitas žmogus nori mane apginti, ir aš todėl atsidėjęs seku jo išsireiškimo būdus, tada mano pažinimo būdas yra visai kitoniškas. Skirtumas tarp šių dviejų būdų yra skirtumas tarp tiesioginio ir ne tiesioginio pažinimo.

Siela gali susisiekti su kitomis sielomis

Kalbėdamas apie telepatiją jau nurodžiau į porą fizinių negalimybių aiškinti ją radijo principu. Klarividencija parodo, jog siela gali apsieiti be spindulių, be bangų pagalbos daiktų pažinimui. Iš čia galime daryti išvadą, jog ir sielų susisiekimui ne butinas yra kokių nors spindulių ir mechanizmų tarpininkavimas. Kad tikrai taip yra, tai galūtinai parodo sekantis faktas. Matėme, jog mintis yra ankstybesnė už ją pareiškiantį simbolį. Esama tik rovės pagavimų, kurių visai ne galima žodžiais pareikšti, ir esama jausmų (sielos reagavimų į įvairius dalykus), kurių irgi neišreikši jokiais žodžiais, jokiais simboliais. Kaip dažnai dvi sieli, arti ar toli bebūtų jų kūnai, esti pagaunamos vienodų jausmų! Kaip dažnai išgirsi kalbant, kad, štai, aš turiu blogą nujautimą, bijau, kad tam ar kitam man artimam žmogui dabar įvyksta kas blogo. Ir dažnai pasitvirtina, jog tikrai tas anas tuo momentu pergyveno blogus ar gerus dalykus. Viena siela "palietė" kitą, be jokių simbolių pertiekdama šiai savo jausmų stovį. Nėra simbolių, nėra ir jokių bangavimų, nėra ir jokio "sielų radijo".

Sielų tiesioginio viena kitos "palietimo" faktas nušviečia daugelį šiaip mįslingų reiškinių: simpatiją ar antipatiją nuo pirmo žvilgsnio, net dar prieš pirmą žvilgsnį — tik dviem asmenims atsiradus artumoje; hipnozę ir sugestiją, masių psichologiją, bežodį motinos su mažu vaiku susižinojimą. Iš savo patyrimo žinau, kaip pavojinga yra palaikyti pas save mintį, kurią gali telepatiškai pagauti kiti ir kuri tuo ar kitu atžvilgiu gali būti kensminga.

Nebegalėdamas ilgiau sustoti prie šio klausimo turiu baigti konstatuodamas, jog dar tebeturėdamas kūną savo valdžioje siela jau turi galią ir be to kūno pagalbos susisiekti su kitomis sielomis ir pažinti medžiaginius daiktus.

SAVE TIME AND MONEY
RIDE
GOLD STAR LINE
HAMMOND TO JOLIET
SCHEDULES MAINTAINED
Under new management.
37 Passenger Aero coach
for chartered service.
Phone FRankfort 3171

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS
Furniture Company
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

CONRAD PHOTO STUDIO
(Lietuvis Fotografas)
SPECIALYBĖ VESTUVĖS
$15.00 vertės dovana jaunavedžiams atsinešus šį skelbimą.

414 WEST 63RD STREET
Tel. ENg. 4-5883 — ENg. 4-5840

SANDĖLIS
Vėdinamas $2.50
Pilnas pasirinkimas puikių kailinių, paltų, skraišėių (capes), žaketų, ir Forstmann's kailiais apvedžiotų medžiaginių paltų.
ŽEMOS KAINOS
Pertaisymas ir pataisymai prityrusių specialistų. Nepaprastai numuštos kainos dabar!

AMERICAN FUR SHOP
FRANK UJKA, Savininkas
2406-08 So. Kedzie Avenue
BIshop 7-5762

CONTACT LENSES
Only $39.95
The most outstanding scientific achievement in
Sight Without Glasses
Dr. Phillip Covnot, O.D.
LAKEVIEW MEDICAL CENTER
3046 NORTH ASHLAND AVE.
Hours 1 to 7 P. M. Mon., Tues., Thurs., Fri., Sat. 10 A. M. to 8 P. M.

COAL
WRIGHT & COMPANY
Our 75th Anniversary
SOUTH YARD
SOuth Shore 8-3868
MAIN OFFICE
WAbash 2-5544

HAVEN OF REST
POILSIO NAMAI
SVEIKSTANTIEMS
SENESNIESIEMS
★
Ambulatorija ir gulinčiųjų priežiūra per ištisas 24 valandas.
KAINOS $125 IKI $150 Į MĖNESĮ.
Geras susisiekimas traukiniais
(New-York Central linija).
REFERENCIJOS: Rev. F. X. Hazen, C.S.V., Pastor St. Mary's, Beaverville, St. Mary's Hospital, Kankakee, Ill.
BEAVERVILLE, ILLINOIS
Tel. 31

Are you in need of his help?
Do you seek a special favor?
Let OUR LADY and The Great St. Anthony Intercede for You!

Pray with confidence to Our Lady, Mediatrix of All Graces, and to Anthony the Wonderworker of Padua.
Miraculous water from Lourdes or relic from Tomb of St. Anthony sent on request.
Whatever your trouble or petition, join in the Novena Prayers and High Masses offered all year round at the Grotto of Our Lady of Lourdes and at the Shrine of St. Anthony. They will surely intercede for your needs and those of your dear ones.
Only in Heaven will we know the countless and wonderful favors granted through the intercession of Our Lady and the good St. Anthony, for there is no limit to their charity and love for us. We need only to ask with faith and devotion.
Each Tuesday (St. Anthony's Day), a High Mass is sung and Novena Prayers are recited in honor of the great Wonderworker. Also, each Saturday, a Perpetual Novena of High Masses is celebrated at the Grotto of Our Lady for your intentions. Join us in these prayers at home or in your own church. You may start at any time; use the convenient form below.
Dear Franciscan Fathers:
I wish to share in the Novena Prayers and High Masses. I enclose my intentions to ☐ Our Lady, and/or to ☐ St. Anthony.
☐ Peace ☐ Conversion ☐ Place to live
☐ Good health ☐ Employment ☐ Purity
☐ Happiness ☐ Financial Aid ☐ Thanksgiving
Please send miraculous water from Lourdes
Please send relic from Tomb of St. Anthony
Special intentions .....
Name ..... Offering $.....
Address .....
Send to Franciscan Fathers, Box 66, 31st St. Sta., Detroit 10, Mich.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
visus mokesčius čia sumokėjus
100% apdrauda
DRABUŽIAI VAISTAI ir t. t.
Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 S. State St. Chicago
TEL. WABASH 2-9354
Atdara šeštadienį iki 1:30 popiet

Mes taisome visų firmų siuvamas mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų
SINGER SEWING MACHINE CO.
4222½ ARCHER AVE.

DĖMESIO!!
NAMŲ SAVININKAI

KENNEDY CONSTRUCTION CO.
HIlltop 5-5443
Pigiai statome butus pusrūsiuose ir pastogėse
Atliekame stalių darbus.
Statome ir pataisome visokių rūšių verandas, prieangius, langelius.
Įvairiausiai apmušame sienas.
MŪSŲ SPECIALYBĖ:
GYVENAMIEJI IR KOMERCINIAI PASTATAI.
NEMOKAMI APSKAIČIAVIMAI
Lengvos FHA išsimokėjimų sąlygos.

Marlene Bridal Salon
3032 Cermak Rd., BIshop 79718

Nuotakoms ir pamergėms
Gražus pasirinkimas vestuvinių rūbų ir pamergėms suknelių. 24 valandų patarnavimas skubioms vestuvėms.
Taip pat "Prom" ir "Flower Girls'" suknelės.
Nuotakai suknelės $39.95 ir aukščiau
Pamergėms suknelės $19.95 ir aukščiau

NE TIK ŠIMET . . .
BET PER 46 metus
Lietuviai Pelningai Taupo
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

Gabrielius Liandsbergis - Žemkalnis

1852. I. 21— 1916. VIII. 28)

Aktorius, režisierius, dramaturgas Gabrielius Liandsbergis - Žemkalnis — viena iš labai ryškių Lietuvos teatro asmenybių. Veikęs mėgėjų teatro sąlygose (iki pat savo mirties Vilniuje), didelę energiją naudojo tiek gausių spektaklių ruošimui, tiek pačios teatro idėjos populiarinimui. Lietuvoje jo veiklos pagrindinės bazės buvo Vilniuje iir Šiauliuose. Beruošdamas vaidinimus, steng damasis užpildyti repertuaro spragą, pats yra parašęs eilę scenos veikalų: "Blinda, svieto lygintojas", "Birūtė" (tapęs to paties pavadinimo Miko Petrausko operos libretto), "Jurgis Durnelis" ir kt.

Gabrielius Žemkalnis mums yra brangus, nes dėjo pamatus Lietuvos scenai. Jis ruošė dirvą profesiniam teatrui, bandė tautoje įskiepyti teatro būtinumo mintį. Jis aukojo save lietuviškai scenai: pats vaidino (charakterinius vaidmenis), organizavo, režisavo. Jis buvo spiritus movens, paskatinęs Kaune lietuvišką scenos veiksmą organizuoti Antaną Sutkų, į Kauniją ir Suvalkiją su lietuviškais "lošimais" vykti Aleksandrą Vitkauską... Jis su daug kuo rungėsi (su Ona Pleiryte-Puidiene ir kt.), bet buvo neįveikiamas. Iš jo pavyzdį ėmė Juozas Vaičkus, Žemaitiją "užkariaudamas". Dar gyvas būdamas, tapo sceninės nepalaužiamos veiklos simbolis.

Spaudą atgavus, visa Lietuva anąsyk virė teatrinės saviveiklos reiškiniais. Vaidinimai persimetė iš kluonų į miestus. Tikrų, kad ir provincijos, teatrų scenose buvo pradėta vaidinti savo rašytojų originalius ir verstinius (dažniausiai sulietuvintus) veikalus. Lietuvos apskričių Kauno ir Šiaulių miestai pradėjo konkuruoti su Peterburgu, su Rygos "lietuviškais lošimais", su Amerikos lietuvių scenine veikla. Bet visuose tos veiklos taškuose lygiai populiarus ir patrauklus buvo G. Liandsbergio - Žemkalnio vardas, jo asmenybė. Didelė, dekoratyvė barzda, nepalaužiamas entuziastas, nepavargstantis darbininkas, nuolat "kurstąs", nepaliaunamai veikiąs — jis buvo įdomus ir brangus visiems.

Vėliau, greta Aleksandro Fromo - Gužučio, į lietuviškas mokyklines chrestomatijas, į literatūros skaitymų knygas patekęs G. Žemkalnio atvaizdas, jo biografijos metmenys dar labiau (ir jau naujoje kartoje) išpopuliarino jo asmenį. Iš nemenko scenos veikėjų būrio prieš Nepriklausomybę, jam atiteko garbingiausioji vieta, ryškesnio pripažinimo žymės.

Analizuodamas šio scenos veikėjo gyvenimo, darbo ir kūrybos laikotarpius V. D. universitetą baigiąs Maknickas (Maknys) savo laiku buvo parašęs disertaciją "Gabrielius Liandsbergis - Žemkalnis". Tos studijos atspaudai iš žurnalo "Darbai ir dienos", atskiru leidiniu buvo išleisti inž.-arch. Vytauto Žemkalnio. Lygiai lietuviškoje periodikoje užtinkami gan gausūs G. L-Ž. veiklą išryškinantieji straipsniai.

Pats G. Liandsbergis-Žemkalnis buvo "Varpo", "Vilniaus Žinių" ir "Vilties" bendradarbis (ten, lygiai ir savo dramaturgo kūryboje, vartojęs Žemkalnio slapyvardį).

Ateinančių metų sausio 21 d. sukanka 100 metų nuo jo gimimo, o šiemet, rugp. 28 d. suėjo 35 m. nuo jo mirties.

—St. Meringis

Medžio raižinys. T. Valius

Dr. Wu knyga

Iš spaudos išėjo dr. Wu, buvusio Kinijos atstovo prie Šv. Sosto, knyga, kurioje jis pasakoja apie savo atsivertimą į katalikybę. Aprašęs psichologinius motyvus, jis sako, kad Konfucijaus mokslas jo nepatenkinęs, jį stūmęs iš pradžių į krikščionybę, o po tik ir į katalikybę. Ši dr. Wu knyga šiuo metu yra gana aktuali, nes parašyta kada komunistai daro didžiausias pastangas sunaikinti misijų darbą Kinijoje

Fatimos kongresas

Spalio mėnesį įvyks Tarpt. Fatimos Pasiuntinystės kongresas, kuris sutampa su Šventųjų Metų, pratęstų visam pasauliui, oficialiu uždarymu. Vysk. Salgueiro, tautinės minimo kongreso komisijos pirmininkas, pareiškė, kar šitas Šv. Tėvo nutarimas ne tik pagerbia Portugaliją, bet yra taip pat iškilmingas pripažinimas Fatimos įvykių iš Kristaus Vietininko pusės.

Spalio 13 d. pasibaigus iškilmėms, šimtai tūkstančių portugalų ir užsienieč. maldininkų kartu su popiežiaus legatu kardinolu Tedeschini ir kitais augštais hierarchais vyks į Cova de Iria, Fatimos apsireiškimų vietą.

Ypatingai gyvo dėmesio Fatimos iškilmėms teikiama J. Am. V-bėse. 12,000 Amerikos kelionių biurų kreipėsi į rengimo komitetą gauti informacijų apie iškilmingų programą. Kongreso temą "Fatimos Pasiuntinybė ir pasaulio taika" nurodė patsai Šv. Tėvas. Be to, bus nagrinėjami darbo ir šeimos klausimai.

Knyga apie Venezuelą

Indijos misionieriaus, o dabar — Venezuelos lietuvių kapeliono kun. Ant. Sabaliausko knyga "Nuo Imsrės iki Orinoko" (Per fakirų žemę) — jau baigiama spausdinti Vokietijoje. Leidžia "Ventos" leidykla.

Šiuo metu, kun. A. Sabaliauskas, nežiūrint savo gausių pareigų su tremties lietuviais Venezueloje, nežiūrint gausaus darbo ryšium su leidimu Venezuelos lietuvių laikraščio "Tėvų Kelias", baigia paruošti spaudai vertimą iš italų kalbos saleziečio D. Pillos knygos "Siela už sielą".

Religinė demonstracija Lenkijoj

Paryžiaus spauda praneša, kad šiemet daugiau kaip 100 tūkstančių asmenų iš visų Lenkijos vietovių, nežiūrint suvaržyto judėjimo, rado būdų atvykti ir dalyvauti tradicinėje maldininkų kelionėje į Čenstakavą pagerbti ten esančio stebuklingojo Dievo Motinos paveikslo. Nesibaigiančiomis eilėmis maldininkų minios klupėjo prieš stebuklingąjį paveikslą.

Pabėgo iš rusų zonos

14 vokiečių pabėgėlių, kurie valtele paspruko iš Rytų Vokietijos per Baltijos jūrą, audros buvo išmesti į Airijos krantą. Airijos vyriausybė jiems suteikė teisę galutinai apsistoti. Iš dėkingumo Dievui už gautąją laisvę minimi pabėgėliai kiekvieną dieną eina klausyti šv. Mišių.

LINKSMIAU

„Išmokslintas"

Rusų zonoje, Vokietijoje, įmonių sargyboms yra įvesti specialūs kursai, kur mokoma kaip apsaugoti įmones nuo sabotažininkų ir partizanų.

— Ką darytumėte, jei staiga fabriko rajone pamatytumėt iš kažin kur atsiradusius amerikiečių kareivius? — klausia kursų vedėjas.

Tyla. Šnypštimas.

— Na, draugas, — pirštu rodydamas užklausia arčiausiai sėdinčio vyro, — ką tuo atveju pats darytum?

— Ach Dieve, aš rasčiau ką daryti, bet ką jūs darytumėt, kas būt su jumis? — nušvitęs pastato klausimą užklaustasis.

Surado išeitį

—Sakyk, Jurgi, ką tu padarei, kad tavo kaimyno vištos nebepasiekia tavo daržo, kur anksčiau jokia tvora jų nesulaikė.

— Labai paprastai. Savo darže po serbentų krūmu teko paslėpti keliolika kiaušinių, kuriuos, žinoma, „radau" tuo metu, kada kaimynas matė. Nuo to laiko nei viena kaimyno višta nebepasirodė mano darže.

Gera šeimininkė

— Kas? Tik sausos bulvės, šiandien pietums? — nustebęs klausia vyras.

— Taip, brangusis. Žinai, užsidegė kotletai tai sriubą turėjau panaudoti jiems užgesinti.

Pas daktarą

Panelė Irena, buvo tikrai graži ir pirmą kart pas daktarą. Daktaras užrašo jos pavardę, adresą, užsiėmimą ir pabaigai paklausia:

— ... ir kiek amžiaus?

— Aštuoniolika..., ... o Jūs?

Dar geriau

Kartą, pas Anglijos ministerį pirmininką Disraeli atsilankė vienas iš jo pažįstamų aristokratų, kuris tarp kitko kreipėsi į ministerį:

— Aš esu vienas iš daugelio, kuriam laimė nepagailėjo, kad išsipildytų mano norai. Vienintelis, kurio pasigendu, tačiau iki šiol dar neišsipildė.

— Ir būtent?

— Kad Jūs man suteiktumėte barono titulą.

— Tai neįmanoma, mano mielas. Tačiau, aš jums galiu pasiūlyti ką kitą ir gal net geriau, negu barono titulas, — aiškinosi Disraeli.

— Dar geriau, net kaip baronu būti?

— Taip, aš jums leidžiu, savo draugų tarpe skelbti, kad aš jums pasiūlęs barono titulą, — jūs gi su šypsena nuo jo atsisakėte.

Ne visai suprato

— Ach, tas mūsų Paulius, Jūs negalit jo įsivaizduoti! Ką tik pamato, būtinai tą turi ir jis turėti.

— Taip? Tada pakvieskite jį ir ateikite ryt vakare kartu pas mus. Aš jį supažindinsiu su mano vyresniąja dukra Else.

Pamėgdžiotojas kaltesnis

Montgomery mieste, Aliaskoj, M. D. Perrsy buvo nubaustas 10 dolerių baudos, kad nakties metu iš savo buto pro praviras duris pamėgdžiojo kaimyno staugiantį šunį.

NAUJOS LIETUVIŠKOS AUKŠTESNĖS MOKYKLOS, VIENUOLYNO, KOPLYČIOS, SPAUSTUVĖS FONDO

KONCERTAS

Sekmadienį, spalio 7 dieną,

3 val. po pietų

CHICAGO CIVIC OPERA HOUSE

20 No. Wacker Drive

DALYVAUJA:

Lietuvaitė POLYNA STOSKA,

Metropolitan Operos Artistė,

Dainavos Ansamblis ir Stasys Baranauskas

Bilietų kainos: $2.50 — $2.00 — $1.50 — $1.00

Ložės (Box Seats aštuoniems asmenims) $25.00

Anksčiau užsisakiusieji pasirenka geresnes vietas.

Užsakymus su pinigais galima pasiųsti paštu šiuo adresu:

DRAUGAS

2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

Taip pat bilietus galima užsakyti paskambinus telefonu VIrginia 7-6640

DĖMESIO,
kontraktoriai, statybininkai, namų savininkai!

Gražios FASADINĖS PLYTOS namams, garažams, krautuvių priekiams. 6 gražios spalvos. Neaukštos kainos. Prašykite kainoraščių!
Skamb. Ont. 9078 arba Ont. 5141
WAUKEGAN DUNBRICK CO., Inc.
515 N. Sand St., Waukegan
Valandos: nuo 8 iki 4:30 v. v.

IŠSINUOMOKITE NAUJĄ MAŠINĄ GRUPIŲ ATOSTOGOMS
Patys vairuokite, mašina pilnai apdrausta
Duodamas gazolinas ir alyva
$21.75 KIEKVIENAM ASMENIUI
4 asmenų grupei, vienos savaitės laikui 1,000 mylių kelionei
(Reikia rezervacijas daryti savaite iš anksto)
TOUR CAR LEASING
CHICAGO HEIGHTS 3388

PRANEŠIMAS
SAVININKAI
JUMS NIEKO NEKAINUOS
Chicagos Didžiausias Nuomavimo Patarnavimas
JIEŠKO
Butų—Apstatytų ir Neapstatytų.
MERIT REALTY CO.
WEntworth 6-8181
arba WEntworth 6-1161

CHICAGOS DIDŽIAUSIAS NUOMAVIMO PATARNAVIMAS
Atdara kasdien iki 8 v. v.
Galima gauti 2-3-4-5- kambarių butų apstatytų — neapstatytų.
MERIT REALTY CO.
WEntworth 6-8181
arba WEntworth 6-1161

VASAROS LAIKAS—TAI KAILINIŲ ATNAUJINIMO LAIKAS
Atsilankykite arba paskambinkite nemokamiems apskaičiavimams dėl darbo ir patarnavimo pagal mūsų žemiausių kainų polisą.
IŠVALOME, BLIZGINAME, LAIKOME SANDĖLIUJE NUO $7.75.
TOM KLABOUGH FURS
Exclusive Fur Craftsman for 30 years
2016 Central St. Evanston
UNiversity 4-9555

SEWING MACHINES
• Repaired • Electrified • Modernized
Expert work on All Makes — All Work Guaranteed — 100 Years Experience — Free Estimates.
BIshop 7-6649
Singer Sewing Machine Co.
3349 W. 26th St.

NAMŲ SAVININKŲ IR STATYBININKŲ DĖMESIUI.
ORNAMENTUOTOS TVORELĖS
ir kitokie plieno dirbiniai
PIGIAUSI PAS
GOTCH BROS.
Tel. East Chicago 5114-M
arba 3962-W

DĖMESIO, AUTO SAVININKAI!
10 Dienų Nuolaida!
INFRA RAUDONAI
prikepindami emaliją specialioje krosnyje, nudažysime jūsų automobilį. Bus kaip naujas. Garantija 2 metams.
$100 vertės darbas už $49.50
Nereikalaujame įmokėjimų. Išmokėjimai 24 mėn. Išviršiniai ir mechan. pataisymai.
Spring Mtrs. Paint Division
1455 W. IRVING PARK
LAkeview 5-4644 ir 45
Atdara kasdien iki 6

MAŠINŲ TAISYMAS
Siuvamosios Mašinos, Skalbiamosios Mašinos, Dulkių Siurbliai pataisomi.
PER 3 VALANDAS
Perkame Senas Siuvamąsias Mašinas
Perdirbsime Jūsų Seną Kojinę Mašiną į Elektrinę.
NOrmal 7-9692

DANTŲ PLOKŠTELIŲ APTARNAVIMAS
• Valymas
• NUSVEITIMAS
GREITI PATAISYMAI IR PERDIRBIMAI
D. & C. DENTAL LABORATORY
Atdara kasdien 9 v. r. iki 6 vakare
Pirm. ir Ket. vak. iki 9:00 vakare
5553 W. DIVERSEY AVENUE
NAtional 2-7726

MAŽIAU KAINUOJA
pirkti geriausį
NAUJI 1951 METALINIAI TRAILERS
Liberty Roycraft
Travelite Zimmer
Overland
$2395.00 su "shower" ir tualetu
LIBERALŪS IŠMAINYMO PASIŪLYMAI
PATOGIOS SĄLYGOS
Sklypai galima pirkti moderniame parke, 3¾ mylios į šiaurę nuo Waukegan ir Sheridan Rd.
Apžiūrėkite mūsų vartotus Trailers. Žemos kainos
LAKE VIEW TRAILER SALES
Kamp. Sheridan ir Beach rds.
WAUKEGAN, ILL.
Ontario 1421

Dėmesio Namų Savininkai-
BENDA COAL & FUEL OIL
yra pasiruošusi jums patarnauti tuojaus visais anglių ir kuro reikalais.
Žemiausios kainos, geriausia rūšis.
Tel. OLympic 2-5368
YARD—33rd ir CENTRAL AVE

Dėmesio toms kur turi SIUVAMĄSIAS MAŠINAS!
NAUJOS ir VARTOTOS
Patogios sąlygos.
Visokių tipų pataisymai
C. BILL'S SEWING MACHINE SERVICE
1125 WASHINGTON
Gary, Ind. Gary 2-5517

POILSIO NAMAI
SENYVIEMS ŽMONĖMS;
graži aplinka; namų atmosfera; geras maistas; privatūs kambariai.
$35 iki $40 savaitei.
M. E. GORRELL,
212 S. Tryon, Woodstock, Ill.
Tel. Woodstock 680.

NEMOKAMAI VISAI NAUJAS
Nuo 12 val. dieną iki 7 val. vak.
1951 STUDEBAKER STAR LIGHT COUPE
Pirmas Amerikos automobilis visas aplink stiklo langais
Visa kas reikalinga, tik dalyvauti karnivale. Galite užsiregistruoti kiekvieną kartą, kai dalyvaujate, visi mažiau 18 metų amž. turi būti užregistruojami tėvų. Automobilis bus dovanojamas sekmadienio vakare, Rugsėjo 16 d., 1951 m.
ST. CHRISTINA'S
CARNIVAL
110th & Homan Ave.
Rugs. 9 iki 16, 1951
50 ct. Namie gaminti pietūs Kiek jūs įstengsite suvalgyti Sekmadienį Rugsėjo 9 ir Sekmad. Rugs. 16 dd.
Atiduodama kiekvieną valandą, kas valandą — VISIŠKAI NEMOKAMAI — $10.00. Vaikai su tėvais gali dalyvauti.

Dėmesio Namų Savininkai!
APKASINĖJIMŲ PATARNAVIMAS
Sutvirtinimams Pagrindams, vandens ir kanalizacijos reikalams, vandens nuleidimui, iškošimui, ir panašiems reikalams.
H. BECHSTEIN
Phone TInley Park 341

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!
MATT. C. BIRK
10201 S. Homan Ave.
Evergreen Park 6519
Licensed — Bonded — Insured
KANALIZACIJOS VANDENTIEKIO MEISTRAS
Atlieka naujus darbus — Pertaisymus — Peržiūri
Pilnas kanalizacijos darbas
Skubus, mandagus patarnavimas
Atliekamas mieste bei priemiesčiuose

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI!
JŪSŲ APŠILDYMO PROBLEMOS YRA MŪSŲ REIKALAS...
Gazinis apšildymas arba aliejinis įtaisomas... arba pakeičiamas.
CONRAD BROS.
2827 Belmont IRving 8-3300
"Authorized Gas Heat Dealers"

DĖMESIO!
TRANSCONTINENTAL TRADING CO.
prašo visokio dydžio privačių investmentų nemažiau kaip 180 dienų laikotarpiui. Mes siūlome 10% uždarbį nuo jūsų investmento. Mes turime progą importuoti ir įgyti vienintėlę platinimo teisę visoj Š. Amerikoj keliom ypatingom prekėm. Išplėsti vokiškų importų pardavimą. Šis užsiėmimas reikalauja nemaža pinigų pirkti ir platinti šias prekes. Paprašius galima gauti daugiau informacijų.
The Little Importers. Transcontinental Trading Co., 318 S. Mich. Avenue. 4th floor. Phone WAbash 2-4389.
Rašykite — skambinkite — telegrafuokite

Dėmesio namų savininkai!
ŠIANDIEN
NEMOKAMAI APSKAIČIUOSIME
Atremontavimą vonių ir virtuvių su gražiom koklinėm plytelėm (tile)
SPECIALŪS PAMARGINIMAI PAGAL JŪSŲ SKONĮ.
Guminės "TILE" grindims
VIRTUVĖMS SPINTELĖS
"FORMICA" viršai stalams
GRAŽŪS SPALVUOTI ĮRENGIMAI
ATLIEKAME KANALIZACIJOS VANDENTIEKIO BEI ELEKTROS DARBUS
ŽEMIAUSIOS KAINOS
LENGVOS SĄLYGOS
Telefonas:
SAcramento 2-4070

PLATINKITE "DRAUGĄ"

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS DARBAS

GAZO —
EMALINIS
DAŽYMAS
PILNAS PERDAŽYMAS
Pirmoji ir vienintelė gazinė emalinio dažymo stotis Chicagoje. Išbandytais būdais jūsų mašina bus kuo geriausiai nudažyta. PATYS IŠSIRINKITE SPALVAS. DAŽOME VISUS TIPUS IR MODELIUS.
$45
EILINĘ MAŠINĄ
DARBAS ATLIEKAMAS PER VIENĄ DIENĄ
• Prityrę specialistai "Body" ir Buferių Skyriuose
• Geri trokų dažytojai.
TRIANGLE AUTO PAINTING
3300 WEST 93rd STREET
Evergreen Park 6105 Auto Shop
Radcliffe 3-8344 Truck Shop

LIETUVOS ATSTATYMO REIKALU

Nuo ko pradėti?

JONAS MAŠIOTAS, Chicago, Ill.

Kiekvienas taurus lietuvis, nuoširdžiai mylįs savo kraštą ir pasiryžęs grįžti išlaisvinton Lietuvon, yra rimtai susirūpinęs išlaisvintos Lietuvos atstatymu. Kiekvienas jų norėtų matyti savo kraštą tvarkantis moderniais pažangos pagrindais, džiaugtis gerbūviu, klestėjimu krašto, kuriame kiekvienam tauriam lietuviui būtų miela ir malonu gyventi.

Dar pirmuose „Žiburių" Nr. esu paraginęs tremtinius ruoštis išlaisvintos Lietuvos atstatymo darbui, kad netuščiomis rankomis, pasiruošę grįžtumėm Tėvynėn. Atslūgus pokarinei nuotaikai Vliko buvo sudaryta „Lietuvos ūkio ir technikinio atstatymo komisija". 1946 m. Augsburge atstatymo reikalams aptarti buvo sukviestas žinovų suvažiavimas. 1947 m. įkurta planavimo komisija. 1948 m. gausus suvažiavimas Schwaebisch Gmuend, kuriame nustatytas atstatomo ūkio planavimo gairės, padaryta 13 specialistų pranešimų, sudarytos 8, pagal specialybes, sekcijos, smulkiai pasiskirstyta paruošiamaisiais darbais. Suvažiavimo išdavoje turime vertingą leidinį „Išlaisvintos Lietuvos Ūkis" I dalis, paruošta K. Ū. A. tarnybos planavimo komisijos, 1949 m. išspausdinta, 214 pusl. Šį leidinį privalėtų kiekvienas lietuvis visuomenininkas turėti pasidėjęs prieš akis, kad nepamirštų savo pažadų tesėti ir kuo galįs prisidėti.

Minėtame leidinyje išlaisvintos Lietuvos atstatomas ūkis apibrėžtas tik bendrais, įžanginiais bruožais, nusakytas bendrais sakiniais: darbo gairės, planavimas, programos, uždaviniai ir kiek statistinių žinių. Tokia būna darbo pradžia. II dalyje, reikia tikėtis, jau seks konkretūs sumanymai, paruošti smulkūs planai ir t.t., t. y. medžiaga ir nurodymai reikalingi planingam atstatymo darbui vykdyti. Deja, šį darbą gerokai sutrukdė masinė emigracija, specialistų išsiblaškymas po įvairias laisvas valstybes įvairiuose žemės kontinentuose. Masinei emigracijai užsibaigus ir naujiems išeiviams nugalėjus įsikūrimo sunkumus, reikia tikėtis, pradėtas didelis darbas, visu spartumu ir užsidegimu vėl bus tęsiamas tolhau ir visuomenė bus plačiai informuojama apie jos eigą.

Šiuo trumpu straipsneliu, ilgoka įžanga, norėjau iškelti vieną iš pagrindinių atstatymo klausimų, būtent, nuo ko pradėti atstatyti Lietuvą.

Iš patiekto pirmųjų šešerių metų atstatymo plano aiškėja, kad pirmoje eilėje bus norima atkurti žemės ūkį, kaip valstybės pagrindą ir tik po 5 metų numatoma pradėti krašto elektrifikaciją. Šiuo klausimu esu kitos nuomonės. Atstatant išlaisvintos Lietuvos ūkį be JAV arba tarptautinio kapitalo paramos neapsieisime. Kadangi turime galvoje atkurti visais atžvilgiais kultūringą, modernią Lietuvą, tai ir žemės ūkis iš pat pradžių turės būti nukreiptas modernaus žemės ūkio tvarkymosi vėžėmis. Tatai atsiekti, pirmoje eilėje kraštas turi būti elektrifikuotas, pvz. kaip Bavarijoje, jau nesvajojant apie Šveicariją. Nuo krašto tinkamos elektrifikacijos pareis žemės ūkio ir pramonės planavimas, išsivystymas. Žemės ūkis ir pramonė galės būti atstatoma lygia greta su elektrifikacija. Todėl manau, pirmoje eilėje turime paruošti smulkų ir išsamų planą krašto elektrifikacijai, detalizuotą, su visais galingų jėgainių pastatymo planais, elektros jėgos paskirstymo krašte schemomis, numatyti vykdytojai ir p

Nesijausdamas šioje srityje perdaug nusimanančiu, tačiau gyvenimiško pojūčio vedamas, kad ir trumpai šį klausimą paliesti, kad dar turint laiko, galima būtų jį vėl visapusiškai pagvildenti.

Naujos akmens anglių kasyklos

Netoli Johnston City pietinėje Illinois valstybės dalyje atidaromos naujos akmens anglių kasyklos. Pagal apskaičiavimą jų akmens anglių rezervas siekia 30 milionų tonų. Šių kasyklų įrengimas kainavo 6 mil. dol. Pradžioje dirbs dvi pamainos angliakasių, maždaug po 250—300 vyrų kiekvienoje pamainoje, kurie iškas iki 6 tūkst. tonų anglių. Akmens anglis bus keliamas į žemės paviršių begalinio diržo pagalba net iš 200 pėdų gilumos.

Modernus žmogus ir gyvenimas anapus

Nemažo susidomėjimo sukėlė prancūzų leidinys "L'homme moderne devant le probleme de l'au-dela" (Modernusis žmogus ir kito gyvenimo problema). Jos autorius J. Staudinger yra medikas ir į tradicines krikščionybės tiesas žvelgia modernaus psichologo ir mediko akimis.

Darbininkų kolegija

Socialinis katalikų sindikatas, kuris yra užsibrėžęs paskleisti katalikiškus principus pramonės, šeimos ir civiliniame gyvenime, įsipareigojo išlaikyti 20 auklėtinių naujai įsteigtoje Darbininkų kolegijoje. Sindikatas išleido socialinių klausimų vadovėlį, kuris skirtas pirmoje eilėje Salfordo diecezijos kunigams, kuriuos vyskupas įpareigojo savo pamokslams dažnai imti temas iš socialinių enciklikų.

Nelieskit muzikantų!

Viename saliūne netoli Meksikos sienos dar ir dabar tebekabo šitoks skelbimas: "Malonūs kostumeriai bei džentelmenai! Jauskitės mūsų tavernoje kaip namie ir darykite kaip tinkami. Direkcija jus tik nuolankiai prašo nešaudyti į muzikantus. Nabagai yra niekuo dėti ir savo darbą atlieka kaip įmanydami".

Pagerbs kankinius

Buvo užbaigtas 22 vienuolių, nužudytų pilietinio karo metu, dijecezinė paruošiamoji beatifikacijos byla. Jos aktai persiunčiami Romon.

Šeštas brolis kunigu

Hagos mieste, Olandijoje, buvo įšventintas kunigu Fr. van Waesberghe, 26 m. amžiaus. Penki jo tikri broliai jau prieš jį yra kunigais.

TUXEDOS
asmeniškai pritaikomi visom progom
IŠNUOMOJAMI
John the Tailor
3859 Elston Ave.
JUniper 8-2547

JOHN C. THOMPSON
COSTRUCTION
Tel. Harvey 4886
Nauji namai—"Shells" — garažai—Pastogėse butai—"Rumpus Rooms", "Dormer" langai — Prieangiai — Stogai — Sienų apmušimai. Nemokami aspkaičiavimai. Mes vykstame visur mieste ir priemiesčiuose.

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui prišjus kreipkitės. J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

BAIKITE SAVO KANČIAS

arthritis, reumatizmo, skausmus, raumenų įtampa, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—($1.00 — GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.
STANIS Analgesis SALVE — $1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.
STANIS IMPROVED FOOT SOAP. (Stanis pagerintas muilas kojoms).
½ sv. gagalas 60c. Tai trys-į-vieną kojų sveikatos trytmentas pagelbėti ir apsaugoti nuo jautrių, degančių, pavargusių, sutinusių bei skaudančių kojų. Suminkština ir pašalina nuospaudas (t.y. "corns & calluses").
Z-G STANIS COMPANY
2822 ARCHER AVE.
Chicago 8, Ill. Dept. D.

NUO IŠSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, peršėtamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį į —

LEGULO, Department D
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

PASKELBIAM ATIDARYMĄ
AL GAURELL'S Tap and Lounge
LIETUVIŠKA UŽEIGA
20 East 34th Street Steger, Illinois
(SENIAU BUVO SPERTI'S TAP AND RESTAURANT)

Dėmesio Moterys ir Mergaitės!
BEAUTE-MOR SALON
Atdara kas vakarą — Pasiruošę patarnauti JUMS
Pusmetiniai $12.50 — Specialiai dabar už $8.50
Galvos odos trytmentai — plaukų sušukavimai.
Naudingos mineralinės vonios ir masažai svorio sumažinimui šienligei — dusuliui. Atleidžia sąnarius ir jų sustingimą.
11147 S. Michigan Ave., 2nd floor—PUlman 5-2172, Nereikia susitart

Kainavo iki $14.95 PONIŲ SUKNELĖS TIKTAI $2.99
Buvę $195 įvertinti KAILINIAI DABAR TIKTAI $44
1-OS RŪŠIES 51-51 BUV. $1.29 67c
KAILIU APVEDŽIOTI 100%-tinė vilna, BUVO $89, DABAR APSIAUSTAI $33
NYLON KOJINĖS $1.29
$49.95 kainavę ZIP. APSIAUSTAI TIKTAI $24
KELNĖS Buvo $6.95; Dabar Gabardino $2.88
BERNIUKŲ ŠVARKAI, Dydžiai 6—12, tiktai $12
Vyrų dvejos kelnės KOSTIUMAI $24.95
"T" MARŠKINIAI 88c
VYRŲ APSIAUSTAI $17
NYLON APATINĖS ir Maudymosi Kelnaitės SPORTO RŪBAI ... $1
Atidaryta Sekmadieniais nuo 10 iki 5
Pirmad., Ketvirtad. vakarais iki 9:30
Antrad., Trečiad., Penktad. ir Šeštad. 9:30 iki 6
MONROE FOX CO.
6421 SO. HALSTED

BURN LESS FUEL - BE MORE COMFORTABLE!

add a CIRCULATAIRE Booster Fan TO YOUR FURNACE
Reguliuokite šilumos išdalinimą taupykite kurą — sumažinkite krosnio pataisymus.
NETURĖKITE DAUGIAU ŠALTŲ KAMBARIŲ
Circulataire greitai stumia šiltą orą per visus vamzdžius į kiekvieną kambarį. Yra tylus—automatiškas—ekonomiškas. Galima naudoti ranka kuremamuose, stokerio, alyvos ar gazo krosniose. Būkite tapūs—būkite šilti!
MES TAIPAT KROSNIUS VALOME
Skambinkite ar rašykite informacijoms
PARDAVIMUI $175
FHA SĄLYGOS
FRontier 6-3399
HEmlock 4-3155

NEMUNE gauti naujausi leidiniai
Dr. Pr. Gaidamavičius. Išblaškytasis žmogus $2.00
A. Maceina. Jobo drama 2.00
Ramonas. Dulkės raudonam saulėleidy 3.00
Dr. A. Garmus. Nemuno pakrantėmis 1.25
Dr. J. Balys. Lietuviškos pasakos 2.50
M. Gudelis. Lietuviai gynė savo miškus 2.00
Lietuvių kalbos vadovas 4.50
Didelis pasirinkimas išleistų knygų ir gaidų Amerikoje, Lietuvoje, Vokietijoje. Adresuokite
LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS
3143 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. VIctory 2-3314

TAUPYTOJŲ SKAIČIUS DIDĖJA!
Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų raštine ir skubiu patarnavimu.
Taupytojams mokame gerus dividendus.
Prieinamomis sąlygomis skoliname pinigus už namus.
Parduodame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.
Visų santaupos yra apdraustos iki $10,000.00
UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYMARKET 1-2028
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 v. vak. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 v. ryto iki 12 vidudienio.

TELEVIZIJOS IR RADIJO
TAISYMAS — PARDAVIMAS
Tel.: DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted Street

GĖLIŲ GRAŽIŲ
PIRKITE IŠ GUŽAUSKŲ
6901 S. Wentworth Ave.
Beverly Hills Floral Co.
STewart 3-2454
HUdson 2-2224

PAMINKLAI TIESIAI IŠ DIRBTUVĖS
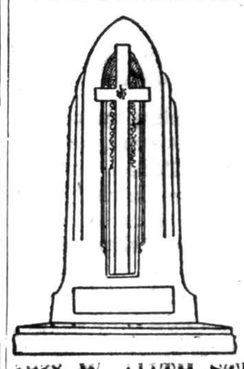
VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ PAMINKLŲ DIRBTUVĖ.
Nuo akmens šlifavimo iki raidžių iškalimo ir paveikslų įdėjimo — BITTIN'S ir KAMINSKY'S ekspertų darbas jus patenkins. Dirbtuvė veikia nuo 1902 metų.
Atidara yra visomis dienomis ir visomis valandomis.
MONUMENT WORKS
BITTIN'S AND KAMENSKY'S
5958 W. 111TH STREET Tel. BEverly 8-0005
Pirmoji paminklų dirbtuvė nuo Šv. Kazimiero kapinių vartų

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142
1410 SO. 50TH AVE., CICERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

SENIAUSIOS IR MODERNIŠKIAUSIOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. YArds 7-1741 — Bishop 7-9481
4330-34 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. Bishop 7-9719
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
JOHN F. EUDEIKIS
RADIO PROGRAMOS iš stoties WGES (1390 k)
Leidžiama kas šeštadienį nuo 9:15 iki 9:30 val. ryto.

PIRKITE TIESION NUO MR. NELSON
— Savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale, šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame.
LACHAWICZ IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUlman 5-1270
PETRAS P. GURSKIS
659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: YArds 7-1911
LEONARDAS L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PUlman 5-9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 W. 46th STREET Tel. YArds 7-0781

VIC and MARY HERTEL
NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA JUS Į
THE LANTERN
2634 GRAND AVENUE (pirmiau Small's Place)
Karštį Kalakuto Sumuštiniai 9 val. ryto

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208
GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY

Šeštas brolis kunigu

Hagos mieste, Olandijoje, buvo įšventintas kunigu Fr. van Waesberghe, 26 m. amžiaus. Penki jo tikri broliai jau prieš jį yra kunigais.

Moterų GYVENIMAS

Nr. 7

Redaguoja D. Narutavičiūtė, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8. Telef. VI 7-6640

RUGSĖJO AŠTUNTOJI

„Žmogui įprasta, kad tai, ką turi arti savęs, mažiau brangini". Taip ir mes, it viesulo išrauti iš savo gimtojo krašto, labiau jį mylime, pasigendame, ilgimės, netekusios jo.

Ir slenka mūsų dienos svetur, darbų ir rūpesčių kupinos, it ta banguojanti miesto minia, kasdien marga, pilka, o vis ta pati.

Tačiau kartais švystelia, it pragiedrulys pro mėlyną dangaus kampelį, kaž kur toli... toli... laisvos tėvynės vaizdas: Rugsėjo 8. Džiaugsmo, laisvės, triumfo diena. Užmerki akis, ir tartum girdi — galingai skamba Karo Muziejaus bokšte Laisvės varpas. Vėliavos plazda. Sostinėje ir visuose Lietuvos kampeliuose vyksta kažkas didinga, nepaprasta.

Paradai, muzika, dainos, kalbos, šventės nuotaika, taip miela širdžiai, trunka nuo ryto ligi vėlybos nakties.

Rugsėjo 8 šiandien mums yra giliu liūdesiu apsupta, bet ji turi tapti mums kilnių pasiryžimų diena.

Mes žinome, kas vyksta mūsų tėvynėje; tad svetur išblaškytųjų moterų vienas kilniausių uždavinių yra — nenuilstamai mylėti savo kraštą, ir tą meilę įkvėpti savo vaikams.

Neveltui sakoma, kad šventa motina duoda dangui šventuosius, o patriotė duoda tautai karžygius.

Kad tai yra tikra, turime eilę pavyzdžių iš istorijos: Kunigaikščio Vytauto motina Birutė, paprasta Palangos mergaitė - vaidilutė, tačiau kokį narsų karį, gabų politiką, tėvynės mylėtoją išauklėjo. O mūsų karžygių, karių - partizanų, šviesuolių, mokslininkų motinos yra davusios visą eilę geriausių Lietuvos sūnų, kurie praeityje ir dabar nenuilstamai aukoja savo jėgas, sugebėjimus ir net gyvybę geresnei savo krašto ateičiai.

Jų kilnus pavyzdys tepatraukia mus ir teverčia susimąstyti — ar einame mes šių laikų motinai tinkančiu keliu vaikų auklėjime? Būdamos lietuvės ir mylėdamos savo tėvynę, savo vaikus, privalome rūpintis, kad jie neužmirštų mūsų tautos paročių, kad mylėtų visa, kas sava, lietuviška. Tačiau, norėdamos išauklėti gerą patriotą, pirmiausia turime išauklėti gerą žmogų, duoti jam tvirtus dorinius pagrindus.

Šeimos židinys, kame po dienos darbų susitinka tėvai ir vaikai, turi būti it šventovė, kurioje nėra vietos purvams ir dulkėms.

Gražus yra paprotys Azijos tautose, įeinant į namus, palikti batus, apavą už durų. Atseit, visa, kas nešvaru, paliekama už durų. Namuose privalo būti švaru, šviesu. Kad juose klestėtų meilė, pasiaukojimas, kantrybė, ramumas ir jaukumas. Kai augantieji vaikai mato gražų tėvų pavyzdį, išauga gerais. Namų įtaka veikia nepaprastai visam gyvenimui.

Man žinomas posakis: „Tėvų pavyzdys yra knyga, iš kurios mokosi vaikai". Gerai išauklėti vaikus yra labai sunkus uždavinys, juo labiau šiais pakrikimų ir nemoralumų laikais. Bet tėvų pasiaukojimui šį tikslą siekiant neturi būti ribų.

Nesakykime, kad neturime tam laiko. Nesiskųskime savo karčia dalia. Neveltui turime ramų gyvenimą, nors ir svetur, kuomet tėvynėje neramu. Neveltui esame sotūs, kuomet milionai žmonių, motinų ir vaikų, miršta iš alkio. Neveltui linksmi namės, pramogaujame, kuomet mūsų sesės, broliai verkia, lieja kraują ir „guldo galvelę už savo šalelę".

Kiek kančios, kiek gėlos partizanų šeimoms už geležinės uždangos?

Svetimųjų kraštų įtaka teneužtemdo mūsų kilnių jausmų tėvynei.

O mūsų šeimose tepasilieka amžiams įkūnytas motto:

„Mylėk, lietuvi tą brangią žemę,
Kame nuo amžių tėvai gyveno
Mylėk jos kalbą, senovės būdą
Mylėk tuos amžius vardais garbingus
Kurie išugdė tautos galiūnus!"
(Maironis)

I. Č.

Lietuvaitės šokėjos
"The Marian" klišė

Rugiapiūtės Daina

DUMBLUOJA dienelė,
Dumbluoja giedroji
In vakarą, vakarėlį.

Oi, leidžias saulelė
Tamsiuosna debesysna,
Už žalių girelių.

Bus šviesi dienelė
Ūkana, ūkanota,
Lis šiltas lietulis.

Piaukim, piovėjėlės,
Skubėkim, seserėlės,
Statykim gubeles.

Statykim gubeles
Ko no tankiausiai, —
Riškim pėdelius!

Riškim pėdelius
Ko no didžiausius, —
Baikim rugelius!

Baikim rugelius
Ko no brandžiausius —
Ko no brandžiausius!

Kaip aš nutautinau savo dukrelę

(CHARAKTERINGA IŠPAŽINTIS)

„Draugo" šeštadieniniam priede Nr. 135 liepos 14 d. „Moterų gyvenimas" skyriuje Elpo Zuz. Daugvainienės iš Toronto ir Aldonos Jurgevičienės iš Jamestown, N. Dakota pasisakymai apie savų dukrelių tautinį, kalbinį ir religinį auklėjimą.

Ypatingai gražūs pavyzdžiai kitoms lietuvėms motinoms. Toks auklėjimas neleis jokioms pašalinėms jėgoms sužaloti vaikų tikros lietuviškos širdelės. Taip auklėjami vaikai niekur ir niekados negali žūti mūsų Tėvynei Lietuvai. Tokioms motinoms tenka didelė garbė už atliktas tikrai šventas pareigas.

O koks nuošimtis yra tokių motinų naujųjų ateivių tarpe? Atrodo, kad nėra didelis..

Redakcija prašo ir daugiau motinų pasisakyti apie savų dukrelių ir sūnų tautinį auklėjimą.

O gal išdrįs pasisakyti ir tos motinos, kurių yra šimtai, o gal ir tūkstančiai, ir kurios suspėjo per porą ar trejetą metų visiškai nutautinti savo vaikučius? Tokių yra labai daug ypatingai provincijų mažesnėse lietuvių kolonijose.

Pavyzdžiui paimsiu tik vieną motiną, kuri štai ką galėtų parašyti apie savo dukrelės tautinį ir religinį auklėjimą.

„Esu nepriklausomos Lietuvos pradžios mokyklos mokytoja. Bėgdami su vyru iš Lietuvos, išsivežėme ir mažą dukrelę, kuri apie Lietuvą dar nieko nenusivokė. Vokietijoj, lietuviškoje mokykloje, buvo išmokusi lietuviškai skaityti, rašyti, skaičiuoti, ir lietuviškų poterėlių.

Atvažiavę į Ameriką, dukrelę leidome į anglišką mokyklą, nes, lietuviškos mokyklos čia nebuvo. Aš ir mano vyras pradėjome abu dirbti fabrikuose. Vyras dirba naktimis fabrike, o dienomis, neišskiriant nė šeštadienių bei sekmadienių, dirba net kelius pa šalinius darbus. Aš dirbu dienomis. Tokiu būdu mūsų dukrelė turėjo mažai progų ne tik pasikalbėti, bet ir pasimatyti su mumis. Jei matė, tai išvargusius ar miegančius. Mokykloje kalbėjosi angliškai, parėjusi į namus kieme su vaikais žaisdama — tik angliškai; jokios lietuviškos knygos jai į rankas nepadaviau, lietuviškų poterėlių nepatikrinau, apie Lietuvą kalbėdama dukrelei, girdint, žeminau jos kultūrą ir civilizaciją ir, sakiau, kad į Lietuvą niekados negrįšime, nes ten tik purvas, ten nėra nė „gas"; nė „aisbakso", nė „sinkos"... Mano dukrelė per porą metų pamiršo ne tik lietuviškus poterėlius, lietuviškai skaityti ir rašyti, bet ir kalbėti.

Aš didžiavausi, kad mano dukrelė taip greitai išmoko anglų kalbą ir tapo tikra Amerikos pa triotė. Jei kas ir primindavo jai apie grįžimą Lietuvon, net verkdama atsakydavo, kad nors ir viena čia liktų ten niekados nebegrįšianti.

Dabar mano dukrelė skaito, rašo ir meldžiasi tik angliškai. Žinoma, ir kalbėti lietuviškai vengia".

V. A.

GRAŽINOS LAIŠKAS BIRUTEI

Miela Birute,

Žinai, kad mane ypač domina mados ir visa, kas su jomis susiję, todėl nenustebk, jei šiandien su Tavim kalbėsiu apie baldus. Sakoma, kad žmogų pažinsi iš buto, kuriame jis gyvena. Tikrai, argi baldai nėra jų savininko skonio atspindis? Žinoma, prie dabartinių sąlygų daug kas turi pasitenkinti tuo, ką gavo iš geraširdžių žmonių, arba ką gavo pigiai nupirkti. Dažnai tie baldai neatitinka mūsų skoniui, tačiau juk reikia turėti lovą, stalą ir porą kėdžių — kad ir kokie negražūs jie būtų. Kad žinotum, kokie nemieli man mūsų „furnišuoto" buto baldai! Kai tik į juos pažiūriu, suskauda širdį... Tik dabar tikrai suprantu, koks brangus ir svarbus daiktas yra gražiai, skoningai sutvarkytas butas.

Kartais vakare sėdžiu tamsoje, kad nematyčiau to spalvų ir formų mišinio, kuris „puošia" dabartinį mūsų butą, ir svajoju, ką daryčiau, jei pas mane ateitų geroji laumė ir leistų pasirinkti baldus pagal mano skonį. Mano didžiausias troškimas yra turėti lietuvišku stiliumi sutvarkytą butą. Štai, kaip aš maždaug jį įsivaizduoju:

Miegamajam kambariui parinkčiau dvi pagrindines spalvas. Parinkčiau jas ramias — kad vakare greičiau užmigčiau — ir šviesias — kad rytą mane gerai nuteiktų. Ar ne gražus būtų balto lino ir melsvų juostelių derinys? Lovą apdengčiau linine, melsvu raštu puošta kapa. Tą pačią medžiagą panaudočiau užuolaidoms ir nedideliam apskritam staliukui apdengti. Ant jo pastatyčiau ovalinės formos veidrodį, ir tai būtų mano „grožio kampelis"... Ant grindų pakločiau galimai lygaus rašto mėlyną kilimą, o kėdes aptrauk čiau tos pačios spalvos medžiaga. Gi baltiniams paimčiau dėdelę, šviesaus medžio skrynią, kuri man primintų senelės kraitinę skrynią. O jei geroji laumė dar leistų ją išmarginti lietuviškais raštais, būčiau visai laiminga...

Mūsų tautinių raštų spalvų deriniai tokie įvairūs, kad dar negalėjau apsispręsti, kokį pasirinkčiau gyvenamajam kambariui. Gal žalsvą ir raudoną, arba rudą, geltoną ir mėlyną, o gal juodą ir aukso spalvą? Tie visi deriniai labai gražūs. Man rodos, kad, jei pasirinkčiau būdingas, mūsų tautodailėje dažnai sutinkamas spalvas, niekad nenusidėsiu estetikos reikalavimams ir geram skoniui. Mūsų liaudies mene nėra rėkiančių spalvų. Jis pasižymi raštų ir spalvų ramumu, darnumu, amžinu grožiu. Man rodos, kad gyvenamajam kambariui tiktų moderniški, žemos formos minkšti baldai, aptraukti tautiniais raštais austa medžiaga. Kaip gera būtų turėti tulpių motyvų austą kilimą, kuris kambariui duotų šilumos ir jaukumo. O virš plačios, žemos sofos, ant sienos pakabinti nedidelį kilimėlį, vaizduojantį kokią nors sceną iš mūsų tautosakos, ar Donelaičio „Metų". Stalą, kėdes ir spintą parinkčiau lygaus, tamsaus, blizgančio medžio. Tai kambariui duotų turtingą, šventišką išvaizdą.

Dar ilgai galėčiau Tau rašyti apie savo svajones. Juk yra tiek daug galimybių lietuviškais išdirbiniais papuošti butą. Prisiminkim ti klinines staltieses, pagalves, keramikos išdirbinius, medines raižytas bei margintas lėkštes vaisiams ir duonai. Kai užmerkiu akis, įsivaizduoju, kad visa tai jau turiu... Liūdna, kai reikia pabusti ir iš svajonių pasaulio grįžti į savo „furnišuotą" butą...

Prieš baigdama, turiu Tau pri sipažinti, kad ne visai be tikslo Tau taip ilgai kalbėjau apie savo sapnus. Savo paskutiniame laiške rašai, kad susitaupėt šiek tiek pinigų ir pagaliau ruošiatės pirkti naujus baldus. Mano miela Birute, nelauk gerosios laumės, būk Tu pati savo gerąja laume, papuošk savo butą lietuviškais baldais, o ne standartinės gamybos niekeliais. Tiesa, gal tai pareikalaus kiek energijos, pasiryžimo, gal ilgokai užtruks, kol lietuviška audėja išaus medžiagą baldams aptraukti ir kilimus, tačiau ar jaukus, amžino grožio vertę turįs, lietuviškas butas nevertas tos aukos?

Tad iki kito karto.

Tavo Gražina.

GRĮŽUS Į SAVO NAMŲ VIRTUVĘ

MKT. STEF. STAŠIENĖ

Pailsėjus ir atsigaivinus atostogų oru, savų namų virtuvė mums vėl teikia tam tikro malonumo. O gausus vaisių, daržovių bei kitų gėrybių pasirinkimas šiuo metu pats savaime vilioja mus prie įvairių skanėstų gaminimo.

Žiedinių kopūstų (Cauliflower) sriuba

Vieną žiedinį kopūstą nuvalyti ir, išskirsčius atskirais žiedeliais, pamerkti į šaltą, pasūdytą vandenį. Į puodą įpilti 2 kvortas vandens, druskos pagal skonį, ir, kai užvirs, sudėti paruoštus žiedinius kopūstus. Pavirinus iki minkštumo juos išgriebti.

3 valg. šaukštus sviesto ištirpinti keptuvėje. Įberti 3 valg. šaukštus miltų ir maišant kepinti iki auksinės spalvos. Atskiesti vandeniu, kuriame virė žiedeliai kopūstai ir, gerai išmaišius, supilti atgal į puodą. Viską gerai pavirinus nukelti nuo ugnies. Vieną kiaušinio trynį ištrinti su dviem šaukštais grietinėlės, įtarkuoti truputį muškato riešuto, ir, karštą sriubą maišant, atskiesti. Pagaliau viską supilti į puodą ir dar kartą maišant pakaitinti. Dabar sudėti išvirtus žiedinius kopūstus.

Riebuiliai (Kaldūnai)

Imti svarą maltos jautienos ir ½ sv. lajaus. Lajų smulkiai supjaustyti ir sumaišyti su malta mėsa. Įberti žiupsnelį meirūnų (majoran), truputį pipirų, įtarkuoti nedidelę morką, druskos pagal skonį. Viską gerai išmaišyti.

Tešla: iš 1 sv. miltų, 1 kiaušinio, trupučio vandens ir druskos užminkoma nekieta tešla. Tešlą plonai iškočioti. Iš mėsos padaryti mažus rutuliukus ir išdėliotį ant iškočiotos tešlos krašto į vieną eilę. Užlenkiant tešlos kraštus, pridengiami ir su taurele nuspaudžiami atskiri, maži pyragaičiai. Kraštus gerai apspaudyti ir virti pasūdytam vandeny prieš pat duodant į stalą.

Duodant į stalą užpilti karštu sviestu.

Bananų kremas

Nulupti tris bananus ir mediniu šaukštu sutrinti. Įberti du valg. šaukštus cukraus ir gerai išmaišyti. Pridėjus dviejų kiaušinių baltymus, plakti iki standumo ir atšaldyti.

Tinka su saldžia grietinėle.

G. Tulauskaitė-Babrauskienė ir B. Babrauskas pereitą šeštadienį atšventė 10 m. vedybinio gyvenimo sukaktį. Kuklios šeimyninės šventės metu poetė paskaitė eilėraščių iš savo Vokietijoje tik ką baigtos spausdinti knygos "Po Svetimu Dangum".

A. S. Michelevičienė sutiko įeiti į "Moterų Gyvenimo" artimųjų bendradarbių skaičių. Ji parašė pereitame "M. G." n-ryje tilpusį straipsnį apie Evitą Peron.

Z. Juškevičienė, sumaniai vadavavusi skaičių "Aušros Vartų" Tuntui perdavė darbą sktn. E. Starkienei.

Juzė Čiurlionytė, lankydamosi Chicagoje, J. Būgai į fonografą įdainavo senų dzūkiškų dainų, kurias pažino ir mėgo didysis mūsų kompozitorius M. K. Čiurlionis.

Sokėja E. Čiurlytė buvo atvykusi iš New Yorko į Chicagą praleisti atostogų.

MOTINA, PAMETUSI PIEVOJE SAVO VAIKUS

Užvakar, atėjusi į „Draugą", pamačiau administracijos kambaryje labai sumenkusią moterį, kuri gailiai skundėsi savo nelaimėmis. Čia pat buvo ir du gražūs jos vaikeliai, 5 m. mergytė ir truputį mažesnis berniukas.

— Tai ta pati moteris, kuri buvo pametusi savo vaikus — apie ją visi Chicagos laikraščiai rašė, — pristatė man ją.

Ūmai prisiminiau didžiules antraštes Chicagos dienraščių puslapiuose apie „žiaurią motiną, pametusią pievoje savo vaikelius". Sensacingas nusikaltimas, pridėti lietuviški vardai — įvykis, kuris turėtų sukrėsti mūsų visuomenę.

— Kaip seniai Chicagoje? — klausiu tą moterį.

— Dabar jau antra savaitė.

— Iš Vokietijos?

— Taip.

Pašnekovė, vardu Aldona, gražiai kalba lietuviškai. Neatrodo panaši į kokią pakrikėlę. Jos žvilgsnis ir balsas ramūs. Nebent seno sužeidimo žymės smakre, ir nepaprastas nuovargis veide galėtų ją išskirti iš kitų tarpo.

— Pusantros paros nekaltai kalėjime išsėdėjau, — sako ji.

— Kaipgi tai atsitiko?

— Važiavau su vaikais pas savo sponserį. Labai toli reikėjo važiuoti. Persėdom du kartu. Atrodė, lyg gerai. Kai trečią kartą išlipom iš gatvėkario, pamačiau, kad esame nepažįstamoje vietoje. Palikau vaikus prie parko pievelėje, liepiau niekur neiti, o pati nuėjau kelio pasiklausti. Kaip klausiau, niekas manęs nesuprato. Pagaliau suradau vieną moterį, kuri man parodė ranka kryptį. Paėjau į tą pusę, bet gatvė vis buvo nepažįstama. Norėjau grįžti prie vaikų, ir pasukau į parko pusę. Ėjau ėjau — niekaip nebegaliu parko prieiti. Supratau, kad pasiklydau. Ėmiau prašyti žmones, kad padėtų man surasti vaikus, kur liko prie parko. Visi su mašinomis, būtų galėję pavežti, pagelbėti, bet tik rankomis moja, kad nieko nesupranta.

Ėjau bent 6 mylias, pavargau. Pagaliau, žiūriu, kažkoks parkas. Tame parke didelis namas, tame name pilna žmonių. Įėjus klausiu, ar moka kas nors lietuviškai, ar vokiškai, ar lenkiškai, kad galėčiau susikalbėti. Tai priėjo prie manęs tokia ponia, kur lenkiškai kalba. Aš jai viską pasipasakojau. Tai ji nuėjo prie telefono. Po kiek laiko atvažiavo policininkai ir mane suėmė.

Kai nuvežė į policiją, atėmė iš manęs visus daiktus, viską surašė. Paskui nuvedė į kalėjimą ir uždarė. Išlaikė iki kitos dienos 9 val.., tada paleido. Davė man palydėti tokią ponią, kur vokiškai kalba, tai ji mane nuvežė ten, kur buvo vaikai. Ten jau buvo ir p. Bartkienė, davė mums dovanėlę. Iš ten vėl reikėjo gatvėkariais važiuoti į Cicero — mes ten tokiame drėgname pusrūsyje gyvename. Tai, kaip išlipom iš gatvėkario, vėl ne iš karto savo butą suradom.

— Ar niekas jums nepadeda?

— Mane buvo nuvedę pas Cicero kleboną. Labai geras, labai manęs gailėjo, davė man 10 dolerių.

— O kurgi jūsų vyras?

— Mano vyras jau seniai su kita. Jau pirma mūsų į Ameriką atvažiavo, ir apsivedė čionai su tokia mergina.

— Tai kaipgi jis galėjo tą merginą vesti, kaip jam šliūbą davė?

— Vedė be šliūbo, civiliai. Su manim taip pat buvo tiktai Stan desamte susiženyjęs.

Vaikučiai nerimavo, Aldona skubinosi su jais išeiti.

— Argi jūsų vyras nieko vaikams neduoda?

— Jis dabar ginasi, sakosi nesąs mano vyras. Pasakė sponseriui, kad aš pasileidėlė, ir, kad išsiųstų mane su vaikais atgal į Vokietiją.

—Tai kągi jūs dabar darysite, Aldona?

— Kad taip turėčiau kam palikti vaikelius pasaugoti, pati tuojau eičiau darbo ieškoti. Bet dabar...

Mažiukas ėmė verkšlenti, tempti motiną už sijono.

— Einam jau, einam... sudiev... — išsivedė Aldona už rankučių du gyvus, motinos skausmo nesuprantančius mažutėlius, dėl kurių tiek baimės ir užgauliojimo teko jai iškentėti.

Štai jums, mielosios skaitytojos, būdinga vargo istorija — nebažnytinės santuokos istorija. Aldonos šeima buvo sukurta be tvirtų pagrindų. Rezultate — tėvas nuklydo klystkeliais, vaikai liko apgailėtinoje padėtyje, motinos gyvenimas — sugriautas.

Jei atsirastų geraširdė, galinti už nedidelį atlyginimą pasiimti nors trumpam laikui pagloboti Aldonos vaikučius, prašome pranešti „Moterų Gyvenimo" redaktorei.

D. Narutavičiūtė